

SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 –
Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap".
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 06/03/2026

PROTOCOL NR. 284 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE
GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERING VAN:

- **SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap);**
- **COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling "Vlaamse Gemeenschap";**
- **OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS;**

OP 3, 10 EN 24 FEBRUARI 2026

over

het **Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs**

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. dhr. Matthias DIEPENDAELE, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management, voorzitter SectX-C2
2. mevr. Zuhail DEMIR, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk, voorzitter OOC
3. dhr. Ben WEYTS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn – lid;
4. dhr. Hans BONTE, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd – lid,
5. mevr. Hilde CREVITS, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij, lid

en het Christelijke Onderwijzersverbond, vertegenwoordigd door:

Mevr. Hilde LAVRYSEN, adjunct-algemeen secretaris COV

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmering en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.**

Het COV geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmering en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Voor dit akkoord baseert het COV zich enkel op de wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 en neemt geen standpunt in over de andere artikelen.

Voorlopige erkenning nieuwe school

Artikel 63 van het decreet wordt gewijzigd, waardoor de uiterste aanvraagdatum voor een voorlopige erkenning van een nieuwe basisschool wordt vervroegd van **1 april naar 1 maart**. De Vlaamse Regering had oorspronkelijk de intentie om deze datum op **1 februari** te leggen. Het COV had daar bezwaar tegen. Vele aanvragen tot oprichting basisonderwijs komen voort uit het afsplitsen van een vestigingsplaats. 1 februari is dan cruciaal als teldatum en minder goedgekozen als uiterlijke datum voor het indienen van een aanvraag. Het COV waardeert dat de Vlaamse Regering haar bezorgdheid erkent en de uiterste aanvraagdatum op **1 maart** legt. Tevens begrijpt het COV dat de Vlaamse Regering de datum van aanvraag wil vervroegen om toe te laten dat de beslissing van voorlopige erkenning van een school uiterlijk op 30 juni kan worden meegedeeld. **1 maart** is dan een goed gekozen compromis.

Melding sluiting school

In decreet basisonderwijs wordt een artikel 96/1 ingevoerd dat bepaald dat een schoolbestuur een sluiting van een school voor basisonderwijs uiterlijk op 1 maart aan AgODi moet melden. De

Vlaamse regering had de intentie deze melding op 15 februari te leggen. Een sluiting van een school is een beslissing die men niet lichtzinnig neemt. Het leerlingenaantal op de teldag van 1 februari kan mee bepalend zijn voor al of niet een sluiting. Gezien een schoolbestuur een sluiting pas kan doorvoeren na overleg in het bevoegd lokaal comité en de schoolraad moet daar ook voldoende tijd voor zijn en is 15 februari niet haalbaar. Het COV apprecieert de aanpassing naar 1 maart.

Beslissingstermijn programmaties in gewoon en buitengewoon basisonderwijs

Het COV vindt het goed dat de Vlaamse regering uiterlijk op 30 april of indien mogelijk vroeger uitsluitel zal geven over alle aangevraagde programmaties in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs.

Programmatiestop type 5

De Vlaamse Regering voert een tijdelijke programmatiestop in voor **Type 5-scholen**. Zij motiveert dit als een **noodzakelijke en proportionele** maatregel, gezien:

- het huidige aanbod voldoende gespreid is,
- bijkomende programmatie een aanzienlijke **meerkost** veroorzaakt, aangezien leerlingen **dubbel gefinancierd** worden (zowel in de thuischool als in de ziekenhuisschool).

De Vlaamse Regering stelt dat ernstig en langdurig zieke leerlingen tijdens de programmatiestop gebruik kunnen maken van alternatieven zoals **tijdelijk onderwijs aan huis** en **synchroon internetonderwijs**.

Het COV kan **niet** akkoord gaan met deze redenering.

Onderwijs en begeleiding van ernstig en langdurig zieke kleuters en leerlingen kunnen niet gelijkwaardig vervangen worden door synchroon internetonderwijs of vergelijkbare alternatieven. De specifieke pedagogische, sociale en emotionele ondersteuning die Type 5-scholen bieden, blijft essentieel.

De bovenvermelde afvaardiging van de overheid,

de afvaardiging van het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP), vertegenwoordigd door:

Dhr. Paul BUYCK, coördinator OKO

en de afvaardiging van het Christelijke Onderwijsverbond, vertegenwoordigd door:

Dhr. Paul WILLEKENS, adjunct-secretaris-generaal, COC

hebben een gedeeltelijk akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.**

OKO geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord bij het Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

OKO heeft begrip voor het feit dat de overheid een rationeler studieaanbod wenst in het secundair onderwijs omdat op dat gebied de modernisering secundair onderwijs niet het gewenste effect heeft geressorteed. Daarbij uit OKO appreciatie voor het feit dat de overheid de aanpassing van de rationaliseringsnormen uitstelt en per graad zal valideren. Op die manier kan de evaluatie van de matrix aan die oefening voorafgaan en zal de impact op de vrije keuze beter ingeschat kunnen worden zoals in de Memorie van Toelichting gestipuleerd. OKO vraagt daarbij extra aandacht voor de impact op de actieve en passieve vrijheid van onderwijs en vraagt dat de normering de vrijheid zal blijven garanderen voor vrije scholen die cultuurbeschouwing of eigen cultuur en religie aanbieden.

Ook de impact op de programmatie van schoolbesturen moet tijdig in kaart gebracht worden. OKO vraagt dat simulaties dienaangaande op basis van nieuwe rationaliseringsnormen op voorhand transparant worden kenbaar gemaakt zodat de democratische controle verzekerd blijft, schoolbesturen zich tijdig kunnen oriënteren en ten aanzien van ouders en leerlingen bij aanbodveranderingen duidelijk kunnen communiceren.

Bepaalde elementen blijven te vaag maar impliceren schaal- en klasvergroting, zoals het begrip “redelijk aanneembare samenzetbaarheid”. Het criterium “valabele data over reële doorstroomkansen” roept vragen op naar concretisering en normering.

Vanuit het feit dat programmaties moeilijker zullen worden, is OKO extra bekommerd om regulier aanbod van kleine onderwijsverstrekkers dat vertrekt vanuit bijzondere pedagogische opvattingen en werkt vanuit innovatieve didactische technieken.

COC geeft een protocol van gedeeltelijk akkoord bij het ontwerp van decreet over de opheffing van de Centra voor Deeltijds Onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en de programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

1. De inkanteling van de CDO's in scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs

COC begrijpt dat de inkanteling een sluitstuk is van de modernisering van het secundair onderwijs, maar wijst er op dat dit voor de betrokken instellingen allerm minst een eenvoudige oefening is. Jongeren die les volgen in een CDO behoren vaak tot de meest kwetsbare groepen met een groot risico op schooluitval en ongekwalificeerde uitstroom. Daarom worden zij ook begeleid door lerarenteams die daar adequaat mee kunnen omgaan. De term ‘inkanteling’ suggereert een eenvoudig proces, maar dit is allerm minst zo en zal de scholen voor serieuze uitdagingen stellen. De keuze bijvoorbeeld om in het aanbod voortaan ook levensbeschouwelijke

vakken en lichamelijke opvoeding op te nemen is verdedigbaar, maar allerm minst vanzelfsprekend in de uitvoering.

Voorts stelt COC vast dat een besparing wordt doorgevoerd op het pakket uren-leraar: een besparing die precies terechtkomt bij de meest kwetsbare groep leerlingen en het team dat voor hen instaat.

COC begrijpt dat het ambt van coördinator uitdovend is en apprecieert dat er overgangsmaatregelen voorzien zijn voor de coördinatoren, maar betreurt wel dat de punten voorzien voor dit ambt uit de globale puntenenveloppe worden geschrapt. Bovendien zal het niet meer mogelijk zijn om deze coördinatoren, in geval van ziekte of afwezigheid te vervangen, wat voor hiaten dreigt te zorgen in de continuïteit.

2. De tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs

COC gaat **niet akkoord** met de besparingen in het volwassenenonderwijs en de wijze waarop de Vlaamse Regering deze in snel tempo wil realiseren. De plotse aanpassing van de manier waarop de middelen berekend worden getuigt van weinig respect en begrip voor de sector en vooral ook voor de vele personeelsleden die hierdoor hun job dreigen te verliezen. De impact is aanzienlijk: het aantal personeelsleden dat getroffen wordt is vergelijkbaar met het sluiten van een middelgrote onderneming. Bovendien is het kortzichtig om te denken dat deze personeelsleden dan wel aan de slag kunnen in het secundair onderwijs. De diploma's van deze mensen zijn niet altijd compatibel met de noden in het secundair onderwijs. Net nu is het van belang om zorgvuldig om te gaan met het talent van elke leraar. Er zijn op dit moment nog geen adequate voorstellen om leraren om te laten scholen naar een andere onderwijsopdracht zodat hun talent niet verloren gaat. Het zou jammer zijn dat ze genoodzaakt zijn om andere werkplekken buiten onderwijs op te zoeken. Daarom vraagt COC een toekomstgericht en duurzaam beleid waarin aandacht is voor her- en omscholing van leraren zodat zij met hun talent ook binnen het onderwijs aan de slag kunnen blijven. Naast arbeidsgerichte opleidingen heeft onderwijs ook een belangrijke, niet te onderschatten emanciperende rol en komt levenslang en levensbreed leren ten goede aan het welzijn en de gezondheid van mensen. Ook wanneer men niet meer tot de beroepsactieve bevolking behoort. De zorg hiervoor is ook een taak en verantwoordelijkheid van de overheid.

Het volwassenenonderwijs staat onder zware druk. We vragen naar een transparant en duurzaam beleid voor deze sector vanuit overleg en zonder ad hoc maatregelen die de CVO ontwrichten.

3. Rationalisatie in het secundair onderwijs

COC gaat akkoord met de grote principes van de rationalisatie in het secundair onderwijs zoals uitgewerkt in het voorliggend decreet en de memorie van toelichting. Het is inderdaad belangrijk dat de mogelijke studiekeuzes van leerlingen beschermd worden, maar dit kan geen verantwoording zijn voor de explosie van het studieaanbod van de laatste decennia. COC begrijpt dat de overheid binnen een bepaalde geografische afbakening (in casu de onderwijszone) een minimumaanbod garandeert, maar in de dichtbevolkte Vlaamse steden en gemeenten is het anno 2026 niet meer te verantwoorden dat scholen, niet zelden op slechts enkele honderden meters van elkaar, dezelfde opleiding aanbieden voor telkens een handvol leerlingen. De negatieve impact daarvan op de kwaliteit van het onderwijs, o.a. de beschikbaarheid van voldoende leraren en de onderwijsinfrastructuur, is zeer groot.

COC kan zich dan ook vinden in het opleggen van een bijkomende rationalisatienorm, maar betreurt wel dat die norm, en dus ook de effecten die daaruit zullen voortvloeien, op dit moment niet gekend is. Dit maakt het moeilijk om de draagwijdte van de maatregel in het

algemeen en in het bijzonder de personeelseffecten in te schatten. Bij zo een grote operatie dient vooraf een personeelseffectenrapport opgemaakt te worden. Dat is hier niet gebeurd. COC vraagt dat de overheid wanneer het zo'n rapport heeft opgemaakt, na het vaststellen van die personeelseffecten omzichtig te werk gaat, zodat vermeden wordt dat, als gevolg van de rationalisatie, ervaren personeelsleden met de vereiste bekwaamheidsbewijzen ontgoocheld het onderwijs de rug toekeren.

COC apprecieert dat de ingangsdatum van het artikel 73 over het instellen van een rationalisatienorm wordt uitgesteld tot 1 september 2027. We gaan ervan uit dat ondertussen het bijhorende Besluit van de Vlaamse Regering is verschenen en dat schoolbesturen voldoende tijd krijgen om zich op de rationalisatie voor te bereiden. Dit moet ook toelaten dat de mogelijke effecten van de rationalisatie in de bevoegde comités tijdig kunnen toegelicht en onderhandeld worden.

In afwachting van de ingangsdatum van het decreet en de daaruit voortvloeiende effecten pleit COC voor een standstillperiode waarbij het voor scholen niet (meer) mogelijk is om nieuwe programmaties te realiseren.

4. Verduidelijking voor afbouw in secundair onderwijs

COC apprecieert dat de overheid uitdrukkelijk inschrijft in de codex secundair onderwijs dat een schoolbestuur een school, een vestigingsplaats of een structuuronderdeel pas kan afbouwen na overleg met de schoolraad en het bevoegde lokaal comité. COC vraagt de strikte naleving van dit artikel, gekoppeld aan de regelgeving omtrent de inspraakorganen. Dit impliceert dat het schoolbestuur steeds een 'intentie tot beslissing' voorlegt aan de schoolraad en het bevoegde lokaal comité. Het schoolbestuur dient vervolgens die organen voldoende tijd en ruimte te geven om dat overleg ernstig te voeren en in haar motivering van de eindbeslissing ook rekening te houden met de inbreng vanuit die organen. COC vraagt om dit toe te voegen in de memorie van toelichting.

De afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

- het Katholiek Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

Dhr. Chris SMITS, secretaris-generaal Katholiek Onderwijs Vlaanderen
Dhr. Stefaan SAMAEY, directeur dienst personeel

- het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Geert SPIESSENS, afdelingshoofd beleid en belangenbehartiging

- het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

Dhr. Bruno SAGAERT, directeur Koepelwerking

- **het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen**, vertegenwoordigd door:

Mevr. Griet MATHIEU, directeur POV

en de afvaardiging van de representatieve vakorganisaties, te weten:

- **de Algemene Centrale der Openbare Diensten**, vertegenwoordigd door:

Mevr. Nancy LIBERT, algemeen secretaris ACOD-onderwijs

Dhr. Jean-Luc BARBERY, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- **het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt**, vertegenwoordigd door:

Dhr. Pascal CLAESSENS, secretaris-onderhandelaar VSOA-onderwijs

gaan niet akkoord met het hierbij gevoegde **Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.**

Katholiek Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een protocol van niet-akkoord bij het ontwerp van bovengenoemd decreet.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen kan niet akkoord gaan met

- Bijkomende besparingen in het volwassenenonderwijs

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft reeds in het kader van de verhoging van de inschrijvingsgelden aangegeven dat de besparingen voor het volwassenenonderwijs zoals ingeschreven in de meerjarenbegroting disproportioneel zijn, want ze bedragen ca. 10 % van het volledige budget. Katholiek Onderwijs Vlaanderen kan dan ook niet akkoord gaan met een bijkomende besparing op de middelen van de centra die zich enkel focust op de niet-NT2-opleidingen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen kan zich ook niet vinden in de lineaire toepassing van de besparingen. Door de lineaire toepassing van deze besparingen zullen de centra die de €4-opleidingen reeds hadden beperkt of geschrapt, moeten snijden in het aanbod van opleidingen waar de Vlaamse Regering juist wil op inzetten, nl. tweedekansonderwijs, geletterdheid en knelpuntberoepen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft ook vragen bij de timing. Op dit moment loopt er een uitgaventoets voor de arbeidsmarktgerichte opleidingen bij VDAB, Syntra en CVO. Het lijkt dan ook evident dat de overheid de bevindingen van deze inhoudelijke oefening afwacht om doordachte keuzes te maken in het aanbod van volwassenen en op deze wijze besparingen te realiseren.

De vooropgestelde besparingen zullen leiden tot een verlies van ongeveer 350 betrekkingen in het ambt van leraar. Daarbovenop komt nog een verlies aan punten voor een middenkader.

Door de schaalvergroting evolueerden CVO's naar organisaties met een personeelsbestand van vaak 600 personeelsleden en meer. De middelen voor de uitbouw van een middenkader volgden de evolutie van de schaalvergroting niet en door de bijkomende besparingen op deze punten komt de organisatie van de CVO's nog meer onder druk te staan. Katholiek Onderwijs Vlaanderen betreurt dan ook dat de overheid niet ingaat op het voorstel van de onderwijsverstrekkers om de asielmiddelen voor de CVO's met terugwerkende kracht (januari 2026) stop te zetten en met de zo gegenereerde middelen minder op punten te besparen.

- De opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs

Vanuit het perspectief van het studietoer aanbod (uitsluitend duale opleidingen zoals in het voltijds secundair onderwijs) en het streven naar coherentie en vereenvoudiging lijkt het evident om de CDO's te laten inkantelen in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Vanuit het perspectief van de leerling vindt Katholiek Onderwijs Vlaanderen deze keuze geen goede zaak. Het doelpubliek is bijzonder divers en zeer kwetsbaar en heeft nood aan een specifieke aanpak. Katholiek Onderwijs Vlaanderen uit grote twijfel of deze specifieke aanpak in een gewone school tot zijn recht zal komen.

In ieder geval hebben deze leerlingen nood aan de expertise en ondersteuning die de CDO's aanbieden, zowel voor de aanloopfase als voor duaal. Dit betekent voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen dat er sowieso niet geraakt kan worden aan de coördinatie en de omkaderingsmiddelen die nu ook aangewend worden voor trajectbegeleiding. De inkanteling kan bijgevolg geen besparingsobjectief hebben. Bovendien moet ook binnen een geïntegreerde context ruimte blijven voor flexibiliteit, maatwerk en intensieve begeleiding.

Katholiek Onderwijs heeft ernstige vragen bij het verplicht aanbieden van de vakken lichamelijke opvoeding en Godsdienst. De uitbreiding van de omvang van de vakken algemene vorming heeft een impact op de focus en gerichtheid op inzet richting arbeidsmarkt. Terwijl de centra doelbewust inzetten op vakinhoud, techniek en algemene vorming die jongeren vooruithelpt op de arbeidsmarkt, worden zij nu verplicht uren te verschuiven naar vakken die deze doelgroep niet sterker maken in hun traject. Bovendien versterkt deze maatregel nog meer de verschillen in positionering ten opzichte van de Syntra die niet gevat zouden worden door deze maatregel, ook al worden ze als onderwijsinstelling beschouwd voor duaal leren.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft de volgende bedenkingen bij de rationalisatienormen in het secundair onderwijs.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen schrijft zich in in de ambitie van de decreetgever om de middelen op een meer efficiënte manier aan te wenden door de uitbouw van een rationeler aanbod in het secundair onderwijs. We erkennen dat een betere rationele afstemming van het aanbod kan leiden tot een bundeling en verhoging van expertise, versterking van de kwaliteit en het terugdringen van het lerarentekort. De introductie van rationalisatienormen kan hierbij een middel zijn op voorwaarde dat deze rationalisatienormen voldoende onderbouwd zijn en op voorhand duidelijk en transparant in een decreet worden vastgelegd zodat rechtszekerheid gegarandeerd is.

Het is voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen absoluut noodzakelijk dat de scholen en schoolbesturen, gezien de impact van deze maatregel op scholen, personeel, leerlingen en keuze van ouders, voldoende implementatietijd krijgen. Deze rationalisatiebeweging dient ook gelijke tred te houden met de afslanking van de matrix secundair onderwijs omdat beide onlosmakelijk aan elkaar gekoppeld zijn.

Het Gemeenschapsonderwijs geeft een protocol van niet-akkoord bij het voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

Het Gemeenschapsonderwijs stelt vast dat het officieel onderwijs door dit voorontwerp van decreet opnieuw zwaar getroffen wordt. Ook *het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse onderwijsdecreten wat betreft de flexibilisering van de organisatie van de levensbeschouwelijke vakken* heeft in verhouding een veel grotere impact op het officieel onderwijs dan op het vrije gesubsidieerde onderwijs. Deze flexibilisering (waarvan we het doel, nl. de organiseerbaarheid voor onze directies verbeteren, zeker kunnen steunen) gaat gepaard met *een besparing van 100 miljoen euro* die grotendeels aan de kant van het officieel onderwijs zal vallen. Het Gemeenschapsonderwijs zelf werd eerder ook al geconfronteerd met *het schrappen van de bijkomende omkadering vanuit het beleidsdomein Onderwijs voor de kinderdagverblijven van de scholengroep Brussel*, met mogelijk het sluiten van (een deel van) de getroffen mini-crèches tot gevolg. Afhankelijk van de keuze van maatregelen *om 159 miljoen euro (op kruissnelheid) in het secundair onderwijs te besparen*, zou het officieel onderwijs/het Gemeenschapsonderwijs disproportioneel harder getroffen kunnen worden. Berichten over ingrijpende *besparingen in het deeltijds kunstonderwijs, voor het Gemeenschapsonderwijs disproportioneel zwaarder in Brussel*, maken de lijst met maatregelen die het officieel onderwijs/het Gemeenschapsonderwijs verhoudingsgewijs zwaarder treffen, zowel qua organisatie als qua besparingen, alleen maar langer. Bovenop dit alles is het Gemeenschapsonderwijs van oordeel dat de bepalingen in het voorliggende voorontwerp van decreet met betrekking tot de rationalisatie van het aanbod in het secundair onderwijs *op gespannen voet met de Grondwet staan*.

1. Met betrekking tot het invoeren van een behoudsnorm voor structuuronderdelen in het secundair onderwijs en de impact op de grondwettelijke verplichting van het Gemeenschapsonderwijs tot het inrichten van neutraal onderwijs en het garanderen van de vrije keuze.

Het Gemeenschapsonderwijs is de enige onderwijsverstrekker die de grondwettelijke plicht heeft om namens de Vlaamse Gemeenschap neutraal onderwijs in Vlaanderen in te richten. Bijgevolg ontstaat hieruit aan de kant van het officieel onderwijs een uniek aanbod waartoe ouders en leerlingen steeds de vrije keuze (passieve onderwijsvrijheid) moeten hebben. In het voorliggende artikel 73 van het voorontwerp van decreet wordt echter geen onderscheid gemaakt tussen het onderwijsaanbod namens/van de Vlaamse Gemeenschap en dat van de andere inrichters van officieel onderwijs: er is enkel sprake van behoudsnormen voor het officieel onderwijs als geheel. Het hiernavolgende toont aan dat dit indruist tegen de Grondwet en tegen het Bijzonder Decreet op het Gemeenschapsonderwijs.

- 1.1 Artikel 24 van de Belgische Grondwet bepaalt dat de Gemeenschap neutraal onderwijs dient in te richten, met eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en leerlingen. Ergo is dit een plicht tot het inrichten van neutraal onderwijs die letterlijk in de Grondwet verwoord is en die de Vlaamse Gemeenschap, als enige onderwijsverstrekker in het Vlaamse landsgedeelte, vanuit de Grondwet tot inrichtende macht maakt. Aan de kant van het officieel onderwijs hebben lokale en provinciale besturen niet de plicht tot het inrichten van onderwijs en bovendien dient hun onderwijs niet verplicht neutraal te zijn. Dit heeft gevolgen voor de passieve vrije keuze aan de kant van het officieel onderwijs: ouders putten rechtstreeks uit de Grondwet een vrije schoolkeuze voor het neutraal onderwijs waartoe de (Vlaamse) Gemeenschap verplicht is om het in te

richten. Geen enkele andere inrichtende macht heeft die plicht en de Gemeenschap kan zich niet aan die plicht onttrekken, zelfs/ook niet in het kader van rationalisatie.

In het arrest van 15 maart 2011 (nr. 40/2011) is het Grondwettelijk Hof daarover heel helder:

*'B.8. Op het vlak van het inrichten en het laten verstrekken van onderwijs **beschikt de gemeenschap niet over eenzelfde vrijheid als de andere inrichtende machten.***

(...)

*Volgens het tweede lid van artikel 24, § 1, van de Grondwet dient de gemeenschap immers de keuzevrijheid van de ouders te waarborgen, **wat voor de gemeenschap de plicht met zich meebrengt om onderwijs in te richten.***

(...)

*Bovendien wordt de vrijheid van de gemeenschap op onderwijsvlak beperkt door de in artikel 24, § 1, derde en vierde lid, van de Grondwet vervatte regels, **die voorschrijven dat het door de gemeenschap ingerichte onderwijs neutraal dient te zijn en dat de scholen ingericht door openbare besturen de keuze dienen aan te bieden, tot het einde van de leerplicht, tussen onderricht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer.***

Verder in het arrest voegt het Grondwettelijk Hof hieraan toe:

*'B.9.4. Niettemin heeft het begrip (neutraliteit) een minimuminhoud, waarvan niet, zonder schending van de Grondwet, kan worden afgeweken. **De plicht van de gemeenschap om neutraal onderwijs in te richten, vormt immers een waarborg voor de keuzevrijheid van de ouders.***

en

*'B.12. Bij het bepalen van het pedagogische project van het gemeenschapsonderwijs **beschikken de gemeenschap of de opgerichte autonome organen echter niet over eenzelfde vrijheid als de andere inrichtende machten. Het onderwijs, ingericht door de gemeenschap, dient immers, volgens artikel 24, § 1, derde lid, van de Grondwet, neutraal te zijn.***

In tegenstelling tot de andere onderwijsverstrekkers heeft de gemeenschap dus niet het recht om te stoppen met het aanbieden van neutraal onderwijs. En dus moet de passieve vrije keuze voor het neutrale onderwijs van de Gemeenschap ook in het kader van de rationalisatie- en behoudsnormen gegarandeerd worden en blijven. **Het Grondwettelijk Hof bestempelde in het voornoemde arrest van 15 maart 2011 de plicht van de gemeenschap om neutraal onderwijs in te richten direct en ontegensprekelijk als een waarborg voor de keuzevrijheid van de ouders** (zie hierboven). Het moeten stopzetten van een aanbod aan de kant van het neutrale onderwijs van de Gemeenschap omwille van behoudsnormen en dit door een andere onderwijsverstrekker binnen het officieel onderwijs laten aanbieden (zoals nu voorzien in artikel 73 van het voorontwerp van decreet), druist in tegen deze uitspraak van het Grondwettelijk Hof en schendt dus de waarborg voor de keuzevrijheid van de ouders. Bij dit alles nog een bedenking vanuit historisch perspectief. Bij de regionalisering van de onderwijsbevoegdheid in 1988 was de keuze voor een grondwettelijke plicht tot het inrichten van neutraal onderwijs door de Gemeenschap ingegeven door het waarborgen van de vrije schoolkeuze voor elke kleine levensbeschouwelijke, filosofische, ... groep in de samenleving, zowel op dat ogenblik als in eender welke toekomst. Zij waren (en zijn) te klein om aan de kant van het vrije gesubsidieerde onderwijs een eigen school/net uit te bouwen. Om die reden verplichtte de Grondwet de Gemeenschappen tot het inrichten van neutraal onderwijs: zo was/is hun vrije schoolkeuze gegarandeerd, zoals dan ook het Grondwettelijk Hof het in het voormelde arrest bestempelde. En om die reden kan de Gemeenschap niet stoppen met het inrichten van neutraal onderwijs.

- 1.2 De Vlaamse Gemeenschap heeft, conform artikel 24, §2 van de Grondwet, de bevoegdheid van inrichtende macht bij bijzonder decreet (het Bijzonder decreet betreffende het Gemeenschapsonderwijs - hierna verder het BDGO genoemd) overgedragen aan het Gemeenschapsonderwijs. Ergo is het bovenstaande in 1.1 van toepassing op het Gemeenschapsonderwijs.
- 1.3 Artikel 24, §4 van de Grondwet stelt: *“Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden”* Gezien de grondwettelijke plicht tot het inrichten van neutraal onderwijs met eerbied voor de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en leerlingen en gezien de financiële gevolgen daarvan, voorziet de overheid extra werkingsmiddelen in de vorm van ‘objectieve verschillen’:
- het gaat enerzijds om objectieve verschillen omdat het officieel onderwijs alle erkende levensbeschouwelijke vakken moeten aanbieden. Ook de andere officiële onderwijsverstrekkers krijgen deze middelen. Het percentage daarvan wordt vastgelegd op 4,5% van de reguliere dotatie.
 - anderzijds krijgt het Gemeenschapsonderwijs als enige onderwijsverstrekker extra middelen om neutraal onderwijs aan te bieden (en de vrije keuze te garanderen), daarbij gaat het om 3% van de reguliere dotatie.

De objectieve verschillen bevestigen dus dat enkel het Gemeenschapsonderwijs de plicht heeft om neutraal onderwijs in te richten en hiermee bevestigt de overheid dat het Gemeenschapsonderwijs zich omwille van de Grondwet onderscheidt van andere onderwijsverstrekkers binnen het officieel onderwijs.

- 1.4 Het BDGO bepaalt dat de Raad van het GO! bevoegd is om voorstellen te formuleren inzake onderwijsorganisatie en studietoelagen *“in het kader van de vrijwaring van de grondwettelijk gewaarborgde keuzevrijheid”* (artikel 33, §1 BDGO). Daarnaast is het zo dat één van de vier elementen die het jaarverslag voor het Vlaams Parlement moet bevatten, is hoe *“de vrije keuze als grondwettelijke opdracht van het gemeenschapsonderwijs wordt gewaarborgd”* (artikel 61 BDGO).

In het voorontwerp van decreet wordt gesteld dat de beslissing over welk structuuronderdeel kan blijven aangeboden worden binnen een geografische omschrijving bij het niet behalen van de norm, bij de betrokken schoolbesturen wordt gelegd. Het GO! zal enkel op vraag van de betrokken schoolbesturen kunnen bemiddelen. Dit gaat voorbij aan het BDGO en de bevoegdheid ter zake van de Raad van het GO! in artikel 33 van het BDGO (bevoegdheid met betrekking tot onderwijsaanbod en programmatie van unieke richtingen).

- 1.5 Bijkomend is het ook zo dat het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs Vlaanderen breed is en dat van de andere aanbieders van officieel onderwijs per gemeente/provincie anders kan zijn. Het moeten stopzetten van het aanbod van een onderwijsverstrekker binnen het officieel onderwijs zal dus niet noodzakelijk betekenen dat betrokken ouders/leerlingen blijven opteren voor het officieel onderwijs en kan dus ook tot gevolg hebben dat ouders/leerlingen voor een onderwijsverstrekker van het vrij gesubsidieerd onderwijs kiezen. Met andere woorden: een afbouw van het officieel onderwijs. Het Gemeenschapsonderwijs kan niet akkoord gaan met regelgeving die leidt tot een mogelijke afbouw van het officieel onderwijs.

- 1.6 Dit alles doet het Gemeenschapsonderwijs stellen dat de vrije keuze, zoals uitgewerkt in artikel 73 van het voorontwerp van decreet, niet conform de Grondwet en het BDGO is én ook kan leiden tot een afbouw van het officieel onderwijs. Het Gemeenschapsonderwijs vraagt de Vlaamse regering om dit op te lossen door in artikel 73 aan de kant van het officieel onderwijs een bijkomende as te voorzien tussen het Gemeenschapsonderwijs enerzijds en de andere aanbieders van officieel onderwijs anderzijds.
- 1.7 Het feit dat de concrete normen niet bij decreet worden vastgelegd maar via besluit zullen bepaald worden, betekent niet alleen op dit moment een blanco cheque ondertekenen, maar we stellen ons ook ernstige grondwettelijke vragen bij deze werkwijze. De Vlaamse regering verwijst in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet naar een ander arrest van het Grondwettelijk Hof, nl. het arrest van 15 juli 1998 (nr. 85/98). In dat arrest is het Grondwettelijk Hof nochtans heel helder wanneer het gaat over het legaliteitsprincipe zoals vervat in artikel 24, §5 van de Grondwet:

'B.6.3. Artikel 24, § 5, van de Grondwet bepaalt dat de inrichting, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

B.6.4. Die bepaling drukt de wil uit van de Grondwetgever om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs wat de inrichting, erkenning of subsidiëring ervan betreft, doch verbiedt niet dat onder bepaalde voorwaarden opdrachten aan andere overheden worden gegeven.

Programmatie-, rationalisatie- en behoudsnormen moeten worden beschouwd als een aangelegenheid van inrichting en subsidiëring van het onderwijs waarop de waarborgen van artikel 24, § 5, van de Grondwet van toepassing zijn.

(...)

B.6.6. Aan het vereiste van artikel 24, § 5, van de Grondwet is te dezen voldaan nu de decreetgever niet alleen - en zulks in tegenstelling tot de aan het bestreden decreet voorafgaande regelgeving (Gedr. St., Vlaams Parlement, 1996-1997, nr. 451/1, p. 35) - de criteria heeft bepaald waarmee de Vlaamse Regering rekening moet houden bij het vaststellen van de programmatie-, rationalisatie- en behoudsnormen, doch ook de minimum- en maximumleerlingaantallen die de Vlaamse Regering in acht moet nemen bij het vaststellen van de programmatienormen.'

Het Grondwettelijk Hof stelt dus duidelijk dat in het kader van programmatie-, rationalisatie- en behoudsnormen niet alleen criteria in een decreet moeten komen, maar ook de minimum- en maximumleerlingaantallen die de Vlaamse Regering in acht moet nemen bij het vaststellen van de programmatienormen.

- 1.8 Het Gemeenschapsonderwijs heeft zich reeds eerder principieel verzet - in het protocol bij het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXIII - tegen de invoering van een oprichtingsnorm voor nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs. Onze argumenten toen, zijn ook van hier toepassing, zoals bijvoorbeeld het feit dat de overheid hiermee voorbijgaat aan het feit dat er binnen bepaalde regio's wordt samengewerkt binnen een scholengemeenschap. Het is net de scholengemeenschap die nadenkt over een rationeel en gespreid onderwijsaanbod over zijn scholen heen. De regeling, zoals nu voorzien in het voorontwerp van decreet, zal aan de kant van ouders en leerlingen tot onduidelijkheid en onzekerheid leiden, alsook tot een impact op hun keuzemogelijkheden. Men kiest bij de start van de onderwijsloopbaan voor een school en men gaat ervan uit dat een leerling daar zijn/haar onderwijsloopbaan zal kunnen afwerken. Ook hier kan het invoeren van deze/een minimumnorm dus leiden tot een situatie waarbij ouders, die een

bewuste keuze voor het neutrale onderwijs georganiseerd door de gemeenschap gemaakt hebben/willen maken, deze keuze onmogelijk gemaakt zien. De norm gaat ook voorbij aan de autonomie van de scholen om te bepalen hoe ze hun onderwijs organiseren binnen de contouren van de regelgeving. Het is niet omdat er slechts een beperkt aantal leerlingen zijn ingeschreven in een bepaalde studierichting dat men in die school geen efficiënt gebruik maakt van de middelen die worden toegekend door de overheid. Het is dus (te) kort door de bocht om te stellen dat men via een minimumnorm voor programmatie van studierichtingen komt tot een meer evenwichtige ratio 'aantal leerlingen per leerjaar' en tot een meer efficiënte inzet van beperkte overheidsmiddelen.

- 1.9 Het Gemeenschapsonderwijs is zich bewust van het feit dat het studieaanbod in de matrix secundair onderwijs onder de loep genomen dient te worden. We hebben reeds meermaals aangegeven een constructieve partner te zullen zijn in dat proces, volgend op de screening van de matrix die momenteel loopt. Het lijkt ons dan ook beter om in eerste instantie dat studieaanbod te herijken alvorens regelgeving in te voeren die reeds ingrijpt op de spreiding van dat studieaanbod. Een grondige rationalisatiebeweging moet in eerste instantie ook over de matrix gaan en die oefening loopt nog.
- 1.10 Het Gemeenschapsonderwijs heeft ook één punctuele bemerking bij de impact van het verplaatsen van de datum waarop de Vlaamse Regering zijn beslissing rond programmaties neemt, nl. van 31 maart naar 30 april en dit zowel voor het secundair onderwijs als voor buitengewoon secundair onderwijs. 30 april is laat voor scholen om te weten of ze al dan niet een goedkeuring krijgen voor een programmatie aangezien bijvoorbeeld opendeurdagen al vaak vallen voor 30 april. Dat maakt het niet eenvoudig voor scholen om tijdig aan ouders en leerlingen kenbaar te maken dat er nieuw studieaanbod zal zijn bij de start van het daaropvolgend schooljaar. Het feit dat het hier gaat om een ordetermin, betekent ook dat de Vlaamse regering ook na 30 april kan beslissen.

2. Met betrekking tot het volwassenenonderwijs

Het Gemeenschapsonderwijs blijft zich de vraag stellen welke visie de Vlaamse regering precies heeft op levenslang leren en de rol van de cvo in die toekomst. In dit voorontwerp van decreet zit namelijk opnieuw een structureel zware ingreep met aanzienlijke gevolgen voor de cvo en het personeel. We stellen ons daarbij de vraag waarom de 'tempering' enkel van toepassing is op de cvo en nergens iets verhaald wordt op de centra voor basiseducatie. Want wat hier voorligt is een ingreep op de omkaderingsberekening cvo voor het schooljaar 2026-2027 waarbij op het totale volume aan te verdelen leraarsuren en punten voor de niet-NT2-opleidingen, niet alleen het groeipercentage van 0,8% niet zal worden toegepast maar er integendeel een vermindering van 282.526,90 leraarsuren en 4.678,94 punten zal worden doorgevoerd ten opzichte van het totale aantal toegekende leraarsuren en punten voor 2025-2026. Dat komt overeen met een inkrimping van 12% op de leraarsuren en 11% op de administratieve puntenenveloppe.

Daarenboven stellen we ons vragen bij de impact van het voorliggend artikel/decreet op de berekeningswijze. Wat we absoluut niet wenselijk vinden, is dat de bijkomende besparing in het volwassenenonderwijs zou gaan leiden tot grote schokken in de toegekende omkadering op centrumniveau en dus grote verschillen op het niveau van de individuele centra in toegekende omkadering. Het 3-jarig meetvenster werd in 2019 net ingevoerd met het oog op stabiliteit en duidelijkheid in de omkaderingsberekening van de centra.

Een reductie in het recht op omkaderingsmiddelen (resp. -12% LeU en -11% op de puntenenveloppe) betekent niet dat er een een-op-een vermindering is in de werkelijke personeelskost. Het hangt telkens af van het benoemd personeel of deze ook effectief uitstromen of wedertewerkgesteld (kunnen) worden. Er is met andere woorden -opnieuw- geen garantie dat de vermelde bedragen ook effectief gerealiseerd gaan worden

Deze nieuwe besparingen op het volwassenenonderwijs zijn daarenboven ook een voorafname op de lopende uitgaventoetsing, net zoals de reeds verhoogde inschrijvingsgelden dat al waren. Er blijft dus voor ons een discrepantie met het Regeerakkoord waar er wel belang wordt gehecht aan AAV/AV/TKO en opleidingen van de cvo die leiden naar een beroepskwalificatie. Dit opleidingsaanbod wordt nu echter wel geïmplementeerd met deze besparingen. We stellen dan ook concreet voor om eerder de asielmiddelen NT2 meteen naar nul te herleiden. Die asielmiddelen worden nu al geleidelijk afgebouwd tot 0 in 2028.

3. Met betrekking tot de inkanteling van de centra voor deeltijds onderwijs in het voltijds secundair onderwijs

Het Gemeenschapsonderwijs begrijpt dat de overheid de inkanteling met een schooljaar uitstelt. Het lopende schooljaar is nu eenmaal al te ver gevorderd om een dergelijke operatie nog kwaliteitsvol te kunnen organiseren in hoofde van de betrokken centra en voltijdse scholen. Per slot van rekening gaat het hier om een kwetsbare doelgroep die een kwaliteitsvolle voorbereiding op een dergelijke inkanteling verdient. Om die reden betreurt het Gemeenschapsonderwijs dat de inkanteling de facto meegenomen wordt in een besparingsretoriek en -doel. De negatieve impact op de omkadering is niet gunstig voor een kwaliteitsvolle groei en uitbouw van duaal leren, wat nochtans broodnodig is.

Daarenboven stellen we vast dat ook in dit voorontwerp van decreet geen oplossing geboden wordt om de trajectbegeleiding voor deze kwetsbare doelgroep kwaliteitsvol te kunnen organiseren. Duaal leren staat of valt volgens ons net met goede begeleiding van die doelgroep. Ook het organiseren van de aanloopfase wordt niet gefaciliteerd met dit voorontwerp van decreet: zeker leerlingen in de aanloopfase hebben nood aan extra ondersteuning. Met de huidige omkadering is het al moeilijk om een doelgericht en voltijds engagement te realiseren in aanloopfase. Het zal met de besparing op de omkadering enkel moeilijker worden om dit te realiseren. Die daling maakt dan nog abstractie van het gegeven dat lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken moeten gegeven worden. Het lijkt ons dan ook meer dan aangewezen om hiervoor een afzonderlijke discipline in de Codex SO te voorzien.

Tot slot willen we ook nadrukkelijk wijzen op het belang van een gelijk speelveld tussen alle aanbieders van duaal leren. Syntra moet – in tegenstelling tot de andere onderwijsverstrekkers – geen lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken aanbieden. Het Gemeenschapsonderwijs vindt het de evidentie zelve dat alle aanbieders zich aan dezelfde spelregels zouden moeten houden.

OVSG geeft een protocol van niet-akkoord bij het Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

A. Gewoon secundair onderwijs: invoering van een nieuwe rationalisatienorm

Het voorliggende ontwerp introduceert een bijkomende rationalisatienorm voor het secundair onderwijs. Volgens de memorie van toelichting beoogt deze norm een rationalisatie van het

ingerichte studietoelating binnen het secundair onderwijs. De bevoegdheid om de norm vast te leggen wordt gedelegeerd aan de Vlaamse Regering.

De nieuwe voorgestelde regeling houdt, gelet op haar inhoud en draagwijdte, een fundamentele onderwijshervorming van het onderwijslandschap in. Voortaan worden de verschillende onderwijsnetten niet langer erkend, maar wordt er een tweedeling ingevoerd tussen enerzijds het vrij gesubsidieerd net en anderzijds het officieel onderwijs. OVSG kan niet akkoord gaan met deze ingrijpende wijziging om meerdere redenen.

1. Wat is de doelstelling van de maatregel?

Uit de memorie van toelichting blijkt de doelstelling van de Regering: langs de ene kant een tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs, langs de andere kant een rationalisatie van het ingericht studietoelating in het gewoon secundair onderwijs. De beoogde besparing komt uit maatregelen ten nadele van het volwassenenonderwijs.

Het blijft evenwel onduidelijk of de nieuwe, nog te bepalen rationalisatienorm in het gewoon secundair onderwijs eveneens een budgettaire besparing beoogt, dan wel gericht is op een hertekening van het landschap. Afhankelijk van het nagestreefte doel, besparing of hertekening moet er rekening worden gehouden met een aantal fundamentele beginselen waaronder de grondwettelijk verankerde vrijheid van onderwijs, het proportionaliteitsbeginsel, de specificiteit van de maatregel en het beginsel van de scheiding der machten.

2. Zorgvuldigheid in de totstandkoming van de regels

Een overheid is verplicht om een beslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden. Dat impliceert onder meer dat een norm moet steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid worden vastgesteld. In de voorliggende tekst wordt weliswaar verwezen naar een rationeel aanbod in het gewoon secundair onderwijs, maar ontbreekt in de memorie van toelichting iedere cijfermatige onderbouwing.

Vooreerst betreft het een norm die in de toekomst nog door de Vlaamse Regering moet worden vastgelegd. Daarnaast wordt niet aangetoond welke besparing door deze nieuwe norm zou worden gerealiseerd. Zonder simulaties gebaseerd op de gegevens van het huidige onderwijslandschap en de impact van de norm is het onmogelijk om de impact te beoordelen, noch op korte noch op langere termijn voor de scholen.

Op de opmerking van de Inspectie van Financiën dat de besparing in het volwassenenonderwijs niet wordt gerealiseerd, beperkt de decreetgever zich tot de mededeling met “ *Reactie: Het nog te besparen budget voor 2026 zal door onderwijs nagekomen worden via andere maatregelen*” (Nota aan de Vlaamse Regering, VR 2025 1912 DOC. 1327/1BIS). In de toelichting ontbreekt evenwel iedere concrete verwijzing naar de omvang van de besparing die met de nieuwe rationalisatienorm kan worden gerealiseerd in het secundair onderwijs.

Men kan zich de vraag stellen of die simulaties mogelijk zijn, zolang nog niet duidelijk is hoe die norm er concreet moet uitzien en welke basis zal dienen voor het toekomstige besluit. Zal het de situatie van het schooljaar van dit decreet zijn? Zal het de situatie zijn van het landschap zoals het zich zal voordoen bij de inwerkingtreding van het decreet? Er is zelfs geen nulmeting voorhanden. De decreetgever poneert het beginsel van een norm met een principiële tweedeling van vrij onderwijs tegenover officieel onderwijs zonder onderbouwing. Het valt te bevestigen dat de decreetgever een regel experimenteel empirisch inschrijft. Dit wekt de indruk dat eerst een regel wordt ingevoerd en pas nadien het beleid wordt geëvalueerd. Een dergelijke werkwijze is moeilijk verenigbaar met het beginsel van behoorlijk bestuur.

3. Scheiding der machten

De nieuwe norm moet nog volledig worden bepaald door de Vlaamse Regering, op enkele details na die reeds in het decreet voorzien worden. De decreetgever delegeert hiermee fundamentele regels aan de Vlaamse Regering en miskent daardoor de scheiding der machten, een wezenlijk fundament van het Belgische staatsbestel.

Het BVR dat de nieuwe norm zal bepalen is niet louter een uitvoering van hetgeen de decreetgever vastlegt, integendeel het BVR zal de essentiële regels vastleggen voor die norm hetgeen neerkomt op een verregaande delegatie van bevoegdheid van de decreetgever naar de Vlaamse Regering. Aangezien het in het voorliggend ontwerp gaat om substantiële regels, mag het opstellen van de regels niet worden overgelaten aan de Vlaamse Regering, maar moeten ze decretaal worden ingeschreven en vastgelegd. De delegatie zoals nu voorzien is problematisch en in strijd met het legaliteitsbeginsel nu zij geen voldoende nauwkeurige machtiging inhoudt, maar veeleer een overdracht van regelgevende bevoegdheid. De decreetgever blijft in gebreke om essentiële elementen voorafgaandelijk zelf vast te leggen.

4. Grondwettelijke vrijheid van onderwijs

Indien de nieuwe norm niet louter door een besparingslogica wordt ingegeven maar strekt tot een hertekening van het onderwijslandschap, dan raakt dit rechtstreeks aan de grondwettelijke regels van vrijheid van onderwijs. Artikel 24, § 1 van de Grondwet impliceert het vermogen voor eenieder om mits inachtneming van erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden scholen op te richten.

De voorgestelde regeling leidt ertoe dat binnen het officieel onderwijs een beperktere vrijheid ontstaat, vermits scholen van het officieel gesubsidieerd net nu samengeteld zullen worden met scholen van het Gemeenschapsonderwijs GO en worden samengeteld voor het halen van de norm, in de hoop hiermee versnippering van het landschap tegen te gaan. Het aldus bekomen officieel onderwijs moet dus met elkaar rekening houden bij behoud en oprichting, zonder dat het vrij gesubsidieerd onderwijs hiermee rekening moet houden. Het vrij onderwijs wordt niet aan dezelfde interne afstemming onderworpen.

Indien de decreetgever hiermee een centralisatie van het aanbod beoogt, dient te worden vastgesteld dat reeds bestaande regels omtrent behoudsnormen, oprichtings- en rationalisatienormen in dat kader zijn voorzien. Bovendien biedt niets de garantie dat de eventueel weggefallen officiële aanbieders niet straks zullen worden vervangen door vrije aanbieders, geruggesteund door de grondwettelijke vrijheid van onderwijs. Het valt dan af te wachten onder welke vorm die rationalisatie van dat aanbod zich zal voordoen en of hiermee daadwerkelijk versnippering wordt tegen gegaan.

Daarnaast kan worden getwijfeld of deze regeling verenigbaar is met de grondwettelijke regels omtrent de lokale besturen nu zij in de toekomst bij het inrichten van onderwijs rekening moeten houden met het GO, wat hun gemeentelijke autonomie verder beperkt.

5. Evalueer de matrix eerst

De doelstelling van deze nieuwe norm bestaat erin het ingerichte studieaanbod in het gewoon secundair onderwijs te rationaliseren. Evenwel wordt op dit ogenblik de matrix niet geëvalueerd, terwijl een dergelijke evaluatie een belangrijke tussenschakel vormt in de screening van het aanbod.

De decreetgever vertrekt daarbij van de premisse dat er structureel les wordt gegeven aan te kleine leerlingen groepen. Nochtans heeft de invoering van specialisatie in de matrix geleid tot een versnippering van het aanbod die niet door de scholen zelf werd beoogd. Deze ongewilde

fragmentering dient in rekening te worden gebracht bij de beoordeling, zowel van de noodzaak als de proportionaliteit van een bijkomende rationalisatienorm.

Vb 1: Voor de invoering van de matrix was er 1 richting Hout in de derde graad. Op vraag van de sector werd deze richting opgesplitst in binnen- en buitenschrijnwerk en binnenschrijnwerk en interieur. De vraag was dat leerlingen in de richting Hout te veel van binnen- en buitenschrijnwerk zagen, waardoor ze niet voldoende gespecialiseerd op de arbeidsmarkt terecht kwamen. Door de opsplitsing in binnen- en buitenschrijnwerk enerzijds en binnenschrijnwerk en interieur anderzijds was de hoop dat een aanvullend een 7de jaar specialisatie ervoor zou zorgen dat een leerling uit binnenschrijnwerk en interieur nog buitenschrijnwerk zou kiezen, zodat er een breed aanbod bestaat. Deze leerlingen zitten nu dus gesplitst over verschillende klassen. Daarnaast kan men niet aan de vaststelling voorbij dat leerlingen die kiezen voor het ene profiel niet in het 7de jaar het andere profiel volgen. De versnippering die aldus ontstaan is, kan moeilijk verweten worden aan de scholen.

Vb 2: Voor de invoering van de matrix bestond er in het ASO de richting Economie en in TSO Handel. Aanvullend op deze richtingen kozen leerlingen ofwel voor een universitair traject van handelsingenieur of TEW of voor bachelor boekhouden. Inmiddels werd er door de matrix een bijkomende richting ingevoerd. Door de matrix is dit intussen Economie (domeinoverschrijdend) en Bedrijfsondersteunende informaticawetenschappen (domeingebonden), Bedrijfswetenschappen (domeingebonden) is er als tussenrichting bijgekomen. Ondanks het bijkomend structuuronderdeel in de matrix, blijft het aantal vervolgopleidingen in het hoger onderwijs hetzelfde. Inmiddels is wel de tussenrichting ontstaan met nog meer versnippering van klassen tot gevolg.

Zolang de matrix niet wordt geëvalueerd met betrekking tot de door haar veroorzaakte opsplitsingen rijst de vraag of de invoering van een bijkomende rationalisatienorm voor het officieel onderwijs daadwerkelijk zal leiden tot de beoogde vermindering van versnippering.

6. Redelijk aanneembare samenzetbaarheid voor bepaalde vakken van leerlingen uit verschillende structuuronderdelen

Scholen binnen het officieel onderwijs zullen voortaan moeten rekening houden met de “redelijke samenzetbaarheid van leerlingen”, hetgeen door de decreetgever wordt voorgesteld als een correctiemechanisme.

In de praktijk gebeurt dit reeds. Scholen die zich consequent organiseren rond een domein zetten nu reeds leerlingen samen waar het pedagogisch en organisatorisch verantwoord is. De bestaande financieringsnormen stimuleren scholen om adequaat de leraarsuren in te zetten. Een school genereert bij voldoende aantal leerlingen een ambt van directeur en uren-leraar en een werkingsbudget. De middelen zijn van zodanige aard dat scholen weliswaar vrijheid krijgen om hun klassen in te richten volgens hun eigen project, maar anderzijds door de financiering hun klasgroepen doelmatig organiseren. Bijkomende regels voorzien bij te lage leerlingenaantallen afbouwscenario's, zodat er geen overfinanciering bestaat. Elke leerling genereert immers uren-leraar op basis van een coëfficiënt al naargelang het structuuronderdeel. Het huidige regelgevend kader bevat aldus reeds duidelijke incentives om klasgroepen samen te stellen en versnippering te vermijden.

Samenzetbaarheid kan:

- Wanneer er gemeenschappelijke minimumdoelen zijn
- Meer bij basisvorming dan bij specifiek gedeelte

- Selectie van vakken
- Duidelijk via de leerplannen
- Capaciteit per klas (verschillend voor algemene vakken en praktijkvakken)

Het is mogelijk om gelijkaardige *profielen* samen te zetten in D-richtingen:

Vb: leerlingen Natuurwetenschappen (domeinoverschrijdende DOOD) + Technologische Wetenschappen & Biotechnologische STEM-Wetenschappen (DGD)

Leerlingen van domeinoverschrijdende en domeingebonden studierichtingen kunnen worden samen gezet, aangezien het hier steeds over gelijksoortige profielen gaat.

Vb: Een STEM-school met bestaand aanbod wetenschappelijke richtingen met gezond aantal leerlingen heeft moderne talen – wetenschappen aanvullend geprogrammeerd voor wetenschappelijke profielen die ook talig zijn.

Vaststelling: het aantal leerlingen voor moderne talen - wetenschappen is lager aantal leerlingen dan de rest van de richtingen, want een domeinschool STEM die veel wetenschappelijke profielen aantrekt.

In de school wordt er zowel in het vijfde als zesde leerjaar secundair onderwijs de studierichting Moderne Talen-Wetenschappen (MW) ingericht voor 5 leerlingen.

Wat doet de school?

Kleine klassen samen zetten waar inhoudelijk grootste graad van compatibiliteit is.

Vb:

TW = Technologische wetenschappen & Engineering

MW = Moderne talen – wetenschappen

	5MW		5WW		5TW		5BW
	#5		#11		#5		
LBV	2		2		2		2
AARD	1		1		1		1
BIO	2		2		2		2
CHEM	2		2		2		3
ENG	2		2		2		2
FRANS	3		3		2		2
FYS	2		2				3
GESCH	2		2		1		2
LO	2		2		2		2

NED	4		4		2		3
WISK	4		6/8		8		4
DUI	2		0/2				
SP	0/2		0/2				
STEM	0/2		2				5
ENG VERDIEPING	1						
FRANS VERDIEPING	1						
TOEG. INF					1		1
TOEG. FYS					1		
IND. WTSCH					7		
TOTAAL	32		32		33		32

Exacte wetenschappen biologie en chemie samen zetten met Technologische Wetenschappen en Engineering (TW), studiedomein STEM (Doorstroomfinaliteit).

De wetenschappelijke expertise en aanwezige labo's waar de school over beschikt voor overige wetenschappelijke richtingen worden dus efficiënt ingezet ter versterking van de richtingen Moderne Talen-Wetenschappen (MW) en Wetenschappen-Wiskunde (WW).

Daarnaast worden kansen gegrepen voor een meer homogene indeling op niveau van wiskunde, die de aanwezigheid van deze STEM-richtingen met doorstroom-finaliteit (TW en BW) bieden. Zo kunnen de wiskundig sterkere leerlingen van WW uitgedaagd worden door samenstelling met TW voor dit vak (voor 6 of zelfs 8 uren). De leerlingen van MW volgen wiskunde met BW.

MW heeft ook richting-specifieke uren: 2u Duits, 1 uur extra Frans en Engels. 2u Duits zijn al onderdeel van lessentabel WW (keuzegedeelte).

Keuzegedeelte MW: 2u Spaans of STEM, beiden samen met WW.

Conclusie:

In een STEM-domeinschool met reeds aanwezige studierichtingen:

- ✓ Wetenschappen-Wiskunde (WW)

- ✓ Technologische Wetenschappen en Engineering (TW)
- ✓ Biotechnologische en Chemische Wetenschappen (BW)

vraagt het kwalitatief inrichten van een leerjaar Moderne Talen-Wetenschappen (MW) een meer-investering van slechts 2 wekelijkse uren:

- 1 extra uur verdieping Frans (4u in totaal)
- 1 extra uur verdieping Engels (4u in totaal)

De premisse dat er sprake is van overmatige versnippering dient eerst grondig en volledig cijfermatig in kaart worden gebracht alvorens het GO en het officieel gesubsidieerd onderwijs in een tweedeling ten opzichte van het vrij gesubsidieerd net te dwingen.

Nog meer samenzetbaarheid gaan verplichten grijpt rechtstreeks in op het beleidsvoerend vermogen van scholen en hun pedagogische autonomie en kan bovendien raken aan de grondwettelijke vrijheid van onderwijs. De decreetgever mag voorwaarden opleggen voor de subsidiëring van scholen en die mogen ook verbonden worden aan vereisten die te maken hebben met het algemeen belang zoals de kwaliteit van onderwijs. Evenwel moeten de regels die de vrijheid van onderwijs beperken steeds adequaat en evenredig gebeuren met de doelstelling die de decreetgever nastreeft. Door strengere regels omtrent samenzetbaarheid te gaan voorzien voor het officieel onderwijs, en door de verplichting dat de verschillende officiële aanbieders met elkaar moeten rekening houden, wordt de principiële mogelijkheid voor de diverse onderwijsverstrekkers om naar eigen inzicht onderwijs in te richten en te verstrekken beperkt. Een dergelijke beperking moet relevant zijn tegenover de doelstellingen maar moet ook evenredig zijn ten aanzien van die doelstellingen. Eerder wees het Grondwettelijk Hof er op dat dit niet geoorloofd is. *“De decreetgever kan niet, zonder miskenning van de door artikel 24, § 1, van de Grondwet gewaarborgde vrijheid van onderwijs, de kwaliteitsvereisten in die zin uitwerken dat de facto een volledig of nagenoeg volledig onderwijsprogramma wordt vastgelegd.”* (Arrest nr. 82/2022 van 16 juni 2022).

De doelstelling van het tegengaan van de versnippering kan op andere manieren worden bewerkstelligd en mag niet uitsluitend benaderd worden vanuit de tweedeling vrij gesubsidieerd onderwijs / officieel onderwijs.

7. Valueer de regels rond degressiviteit

Het huidige financieringssysteem berust op coëfficiënten uren-leraar gekoppeld aan degressiviteit. Per leerlingenshijf komt er een extra coëfficiënt uren-leraar die een leerling per groep genereert. De schijven van 1 tot en met 25 leerlingen brengen meer op dan de shijf van 26 leerlingen tot en met 50 leerlingen, van 51 tot en met 100 leerlingen daalt de coëfficiënt om dan vanaf de 101ste leerling niets meer extra te genereren. Dit systeem ontmoedigt scholen om te groeien. Uit een schriftelijke vraag van 3 oktober blijkt dat scholen strategieën ontwikkelen om de nadelige effecten van de degressiviteit te beperken. Ten opzichte van het schooljaar 2018-2019 steeg het aantal instellingsnummers in het schooljaar 2024-2025 van 950 naar 997, met een toename van 667 naar 715 voor het vrij gesubsidieerd onderwijs, een toename van 213 naar 219 voor het GO en een daling van 70 naar 63 voor het officieel gesubsidieerd onderwijs (Schriftelijke vraag nr. 62 2025 – 2026).

Alvorens over te gaan tot een ingrijpende hervorming zoals thans voorgesteld, verdient het aanbeveling om eerst deze bestaande financieringsmechanismen kritisch te evalueren.

8. Welke situatie zal dienen voor de nieuwe norm?

De nieuwe norm zal zich baseren op de toestand van de scholen, maar het is op dit ogenblik nog niet duidelijk welke referentiesituatie als vertrekpunt zal dienen. OVSG is van oordeel dat dergelijke normen niet mogen worden overgelaten aan onderlinge afspraken tussen de

onderwijsverstrekkers, maar moeten worden gebaseerd op een objectieve analyse van het bestaande aanbod.

In afwachting verdient het dan ook aanbeveling om programmatie-aanvragen met de nodige omzichtigheid te beoordelen en te toetsen op mogelijke versnippering. Het is weinig coherent enerzijds te streven naar een gestroomlijnd regionaal aanbod en anderzijds bijkomende programmaties toe te laten. Bij de beoordeling van de nieuwe norm, waarvan OVSG hoopt dat die wordt verlaten, moet er zeker rekening worden gehouden met de historiek van het aanbod en de bestaande infrastructuur in functie van het aanbod van scholen.

9. Doelgroepleerlingen

Indien de regeling leidt tot een geografisch ruimer gespreid aanbod, heeft dit gevolgen voor leerlingen die geen plaats meer vinden binnen het officieel onderwijs en niet wensen over te stappen naar het vrij gesubsidieerd onderwijs. Leerlingen met beperkte vervoersmogelijkheden worden hierdoor disproportioneel getroffen. Vervoersarme leerlingen zullen andere studiekeuzes moeten maken om in een school terecht te kunnen zonder dat ze rekening kunnen houden met hun talenten.

Daarnaast moet er rekening worden gehouden met verschillen in visie op neutraliteit; gaande van algehele neutraliteit van alle onderdelen van een dienst tot een dienst die in zijn geheel neutraal is maar onderlinge verschillen toelaat, zolang die dienstverlening neutraal blijft. De opvattingen over pluralisme verschillen binnen het officieel gesubsidieerd onderwijs en het GO dat een volledig verbod op uiterlijke kentekens van religie aankleeft. Voor een groep leerlingen kan de mogelijkheid om te kiezen voor een vorm van officieel onderwijs met actief pluralistisch karakter wegvallen. De decreetgever moet de impact van deze regeling op kansengroepen en kwetsbare leerlingen zorgvuldig evalueren.

10. Voldoende bestaande regels om versnippering tegen te gaan

Het huidige regelgevend kader bevat reeds diverse instrumenten om versnippering tegen te gaan, waaronder rationalisatie-, financierings- en programmatienormen. Het is dan ook moeilijk te verantwoorden dat enerzijds een nieuwe, ingrijpende rationalisatienorm wordt ingevoerd, terwijl anderzijds scholen onder de vereiste leerlingennorm via minimumfinanciering in stand worden gehouden via minimum pakketten. Die minimumpakketten werden ingevoerd om keuzevrijheid te garanderen. Een analyse dringt zich op om na te gaan of die nog aan de orde zijn, of sommige minimumpakketten niet voorbij gestreefd zijn of nog nodig door verschuiving in het aanbod.

B. Aanpassing voorwaarden voor het jaarlijks extra werkingsbudget voor capaciteitsproblematiek gewoon secundair onderwijs

OVSG waardeert dat er via extra werkingsbudget tegemoet gekomen wordt aan de capaciteitsproblematiek in de structuuronderdelen die de toeleiding naar de arbeidsmarkt vooropstellen. Het is echter aan te bevelen om hier ook de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde OK4 toe te voegen. Ook deze studierichtingen hebben als doel toe te leiden naar de arbeidsmarkt.

We wensen tevens te benadrukken dat de modernisering van de 7de leerjaren werd opgestart in 2025-26. Dit resulteerde tot nu toe in een aanzienlijke daling van het aantal leerlingen in de 7de leerjaren.

Wanneer deze leerlingenaantallen worden meegenomen in de berekening van het bijkomend werkingsbudget, om de voorwaarde van globale stijging van het aantal leerlingen te halen,

achten wij het aangewezen dat de telling voor de 7de leerjaren pas aanvangt vanaf het schooljaar 2025-26. Enkel op die wijze kan een representatief beeld worden verkregen.

C. Inkanteling cdo

OVSG is erkentelijk dat de inkanteling met een jaar uitgesteld werd door de decreetgever. Niettemin blijft de problematiek bestaan dat leerlingen die voorheen vrijgesteld waren van lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken deze voortaan zullen moeten volgen. De organisatorische inpassing in het curriculum is complex, vermits leerlingen al door drie werkdagen niet op school zijn en de overige twee schooldagen gevuld zijn met de nodige vakken.

Een verlenging van de werkdag is niet mogelijk gelet op de arbeidstijdregeling, waardoor 4 uur uit het lessenpakket zal moeten worden gehaald voor LO en LBV. De problematiek van de groep jongeren die niet-arbeidsrijp en niet-arbeidsbereid is, en die specifiek kiest voor deze leervorm met hoge graad van werkplekieren, blijft bestaan. Een jaar respijt voor de inkanteling zal deze problematiek niet oplossen.

D. Bijkomende besparing volwassenenonderwijs

Ook het volwassenenonderwijs wordt door de voorliggende tekst gevat. Welke toekomst heeft de decreetgever voor ogen voor het levenslang leren? Het volwassenenonderwijs onderging reeds ingrijpende financieringsregels waardoor het landschap wijzigde naar een schaalvergroting. Vervolgens werden de inschrijvingsgelden verhoogd en nu wordt een eenmalige vermindering op de omkadering doorgevoerd. Dat het aantal inschrijvingen zou dalen door de voor sommige modules drastische verhoging van het inschrijvingsgeld was te voorzien. Hierdoor genereren centra al flink minder lesuren en punten genereren, maar ook nog bijkomend verminderen op die omkadering wordt door OVSG als disproportioneel beschouwd.

Conclusie

Hoewel de decreetgever op een beperkt aantal punten rekening heeft gehouden met de opmerkingen van de sociale partners, zoals de programmatiestop van de T5 scholen en de wijzigingen die zich voordien binnen de ziekenhuizen en de inkanteling van de cdo's, kan OVSG niet akkoord gaan met de voorliggende tekst.

Het is niet duidelijk voor OVSG wat de decreetgever beoogt en waarom er dergelijk drastische wijzigingen moeten komen in het onderwijslandschap. Als het een besparingslogica is, dan dringen er zich alternatieve voorafgaandelijke maatregelen op zoals een screening van de matrix en een kritische toetsing van nieuwe programmaties. Die besparing doet zich dan ook nagenoeg uitsluitend voor in het officieel onderwijs, zeker in het perspectief van verdere aangekondigde besparingsmaatregelen.

Het is daarnaast onzeker of een territoriaal verruimd officieel aanbod daadwerkelijk tot rationalisatie zal leiden, vermits de grondwettelijke vrijheid van onderwijs de vrijgekomen ruimte dan open laat voor andere vrije aanbieders en tegelijk doelgroepenbeleid en kansen voor vervoersarme leerlingen worden verwaarloosd. OVSG formuleert een protocol van niet akkoord.

Het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen onderschrijft een Protocol van NIET – AKKOORD bij het Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de

tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

INKANTELING

Het Provinciaal Onderwijs onderschrijft het belang van de inkanteling van DBSO in het voltijds secundair onderwijs.

Ons niet akkoord motiveren we als volgt:

De verplichte organisatie van lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken binnen deze trajecten beschouwen wij echter niet als een meerwaarde, gelet op het specifieke profiel van de betrokken leerlingen.

Daarnaast stellen wij vast dat Syntra Vlaanderen in het kader van duaal leren geen lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken aanbiedt. Indien het decreet beoogt duaal leren te stroomlijnen via de inkanteling in het voltijds onderwijs, pleiten wij voor een consequente afstemming met het aanbod van Syntra, ook wat betreft deze vakken.

RATIONALISATIE

Het Provinciaal Onderwijs onderschrijft eveneens het belang van rationalisatie.

Ons niet-akkoord is evenwel ingegeven door volgende vaststellingen:

- Er is momenteel geen duidelijkheid over de rationalisatienormen.
- Er werden geen flankerende maatregelen genomen, zoals een tijdelijke programmatiestop. Hierdoor dreigt het aantal structuuronderdelen eerst aanzienlijk toe te nemen om nadien opnieuw afgebouwd te worden. Dit leidt tot inefficiënt gebruik van middelen en energie, die beter kunnen worden ingezet voor het versterken van de onderwijskwaliteit. Gelet op het regeerakkoord verwachten wij dat de Vlaamse Regering hierin haar verantwoordelijkheid opneemt.
- Er werd onvoldoende rekening gehouden met het feit dat het Provinciaal Onderwijs binnen het openbaar onderwijs een eigen pedagogisch project heeft, uitgewerkt in eigen leerplannen. In de huidige voorstellen dreigt de onderwijsvrijheid ertoe te leiden dat ouders niet langer kunnen kiezen voor een studierichting binnen het Provinciaal Onderwijs, met onder meer een sterkere focus op STEM-competenties binnen de algemene vorming dan bij andere onderwijsverstrekkers.
- Het decreet voorziet evenmin in de mogelijkheid dat in een BVR duidelijke en objectieve criteria worden opgenomen op basis waarvan schoolbesturen kunnen beslissen over de afbouw van structuuronderdelen. Door dergelijke criteria niet te voorzien, ontstaat het risico op willekeur en bijkomende druk op de onderwijskwaliteit. Zonder transparant kader dreigt het “recht van de sterkste” te spelen, waarbij niet noodzakelijk onderwijskwaliteit doorslaggevend is. Elementen zoals doorlichtingsresultaten, de staat van de infrastructuur, de opgebouwde expertise en competenties van leraren die het vak al jarenlang verzorgen, dreigen ondergeschikt te worden. Dit kan de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs ernstig ondermijnen.
- Tot slot vinden we het behoud van één structuuronderdeel per discipline te nauw. We stellen vast dat als deze werkwijze wordt gehanteerd, er onvoldoende kan ingespeeld worden op de profielen van leerlingen (vb. hout versus bouw). We kampen reeds met een motivatieprobleem in TSO en BSO – het is dan ook belangrijk dat het aanbod voldoende afgestemd is op verschillende leerlingprofielen.

ACOD Onderwijs geeft een protocol van niet akkoord voor het voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

ACOD Onderwijs kan geen correcte inschatting maken van de personeelsgevolgen die zullen gepaard gaan met de rationalisatie van het ingericht studieaanbod in het SO zolang wij geen zicht hebben op de rationalisatienormen die in een uitvoeringsbesluit zullen worden opgenomen.

Wij vragen bovendien simulaties van de oefeningen die gebeuren in het kader van de herziening van de matrix en de daaruit voortvloeiende personeelseffecten zoals afgesproken in CAO VIII.

ACOD Onderwijs is voorstander van 1 officieel net. Wij stellen bij deze vast dat in dit dossier van rationalisatie daar een eerste stap wordt in gezet door de huidige aanbieders van het officieel onderwijs samen te voegen. Wij begrijpen dat er op die manier iets aan de versnippering wordt gedaan.

Echter, zolang de Vlaamse overheid het Vrij Onderwijs blijft subsidiëren is het voor ons belangrijk dat het officieel onderwijs evenwaardig wordt behandeld en door deze maatregel geen marktaandeel verliest in het totaal aantal scholen/studierichtingen.

ACOD Onderwijs heeft ernstige zorgen bij de inkanteling van de CDO's in het regulier secundair onderwijs. Een CDO krijgt de keuze om in te kantelen in een secundaire school of kan als autonome secundaire school fungeren op voorwaarde dat zij niet enkel duaal leren aanbiedt. Leerlingen die momenteel in een CDO in het duaal leren zitten en meer bepaald in de aanloopfase hebben een specifiek profiel. Dit zijn o.a. jongeren die noch arbeidsrijp noch arbeidsbereid zijn. Deze jongeren terug opvangen in het regulier secundair onderwijs is geen evidentie.

Aangezien een secundaire school zelf kan kiezen welk studieaanbod zij overnemen van een CDO vrezen wij dat er een serieus capaciteitsprobleem zal ontstaan voor de leerlingen in de aanloopfase. Waar zullen deze jongeren nog terecht kunnen? Zal de ongekwalficeerde uitstroom toenemen?

Uit de evaluatie van duaal leren stellen wij vast dat de functie van trajectbegeleider heel belangrijk is voor het welslagen van een duaal traject. Wij vragen om hier extra omkadering voor te voorzien zodanig dat er niet uit de reguliere uren moet geput worden om deze taak waar te maken.

Ondanks het feit dat leerkrachten binnen het CDO binnen hetzelfde ambt in het gewoon secundair onderwijs aangesteld kunnen blijven, vragen wij toch dat zij de nodige ruimte krijgen om te professionaliseren en zich aan te passen aan de nieuwe context.

Wij zijn tevreden dat tijdens de onderhandelingen is ingegaan op de vraag tot uitstel van de inkanteling tot schooljaar 2027-2028 zodat er iets meer tijd is om de aanpassingen te kunnen doorvoeren.

ACOD Onderwijs is niet akkoord met de besparing in het volwassenenonderwijs door nu een eenmalige ingreep toe te passen, die een aanzienlijke vermindering van de omkadering in het volwassenenonderwijs voor het schooljaar 2026-2027 vastlegt. Deze ingreep heeft substantiële en structurele gevolgen voor de organisatie, de kwaliteit en de toegankelijkheid van het volwassenenonderwijs. Hoewel de maatregel als "eenmalig" wordt omschreven, betreft het in de praktijk een structurele verlaging van de beschikbare middelen, met blijvende impact op de sector.

De motivering van de besparing steunt op een daling van 7% in het aantal inschrijvingen, die rechtstreeks het gevolg is van de uitvoering van het regeerakkoord en de beleidsnota om 50 miljoen extra inkomsten te genereren uit de verhoging van de inschrijvingsgelden. De daling van

inschrijvingen werd bij invoering van die maatregel zelfs voorspeld. Een verlaging van inschrijvingsgelden op bepaalde arbeidsmarktgerichte opleidingen was niet voorzien. Deze beleidskeuzes hebben ongunstige effecten veroorzaakt die vervolgens als argument worden gebruikt om anders dan wat politiek werd afgesproken, te besparen.

Het meerjarige financieringssysteem van de CVO's is ontworpen om stabiliteit en planbaarheid te waarborgen. De abrupte ingreep doorbreekt deze stabiliteit en ondermijnt het vertrouwen van de instellingen in een voorspelbaar en betrouwbaar beleidskader. Dit heeft gevolgen voor personeelsplanning, programmatie en meerjarenbeleid.

De vermindering leidt tot TBSOB, reffectaties en wedertewerkstellingen met een destabiliserend effect en een versnelde uitstroom uit het volwassenenonderwijs van ervaren en gespecialiseerde lesgevers, wat op zijn beurt de kwaliteit van het onderwijsaanbod negatief beïnvloedt.

Hoewel NT2-opleidingen terecht buiten de besparing worden gehouden, wordt het volledige niet-NT2-aanbod getroffen, waaronder ICT-opleidingen, technische modules, talen, tweedekansonderwijs en administratieve en digitale vaardigheden. Dit zijn opleidingen met grote relevantie voor arbeidsmarkttransities, knelpuntberoepen en omscholing. De geplande vermindering van de middelen zal het aanbod beperken en hun toegankelijkheid verlagen. Het uitvoeringsbesluit van de maatregel zal hierin duidelijkheid moeten brengen. Indien het uitvoeringsbesluit de vermindering enkel op duurdere opleidingen toepast, dan betekent dit het vaarwel van heel wat opleidingen die van maatschappelijk sociaal belang zijn.

De combinatie van minder omkadering en hogere inschrijvingsgelden leidt ook tot ongelijkheid bij de CVO's omdat het aanbod niet overal hetzelfde is. Sommige centra worden in hun bestaan bedreigd, andere zullen hun aanbod drastisch inkrimpen, de regionale spreiding van het aanbod neemt af. Vooral CVO in niet stedelijke regio's worden harder getroffen. Uiteindelijk zijn naast het personeel ook in het bijzonder die cursisten die afhankelijk zijn van een laagdrempelig, flexibel en nabij aanbod, zoals laaggeschoolden, werkzoekenden en ouderen de eerste slachtoffers. Het recht op een leven lang en breed leren in Vlaanderen is niet langer gegarandeerd door de overheid.

Met betrekking tot de onderhandelingen over het *Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs* geeft VSOA Onderwijs een protocol van niet akkoord en wenst hierbij volgende bijkomende opmerkingen te maken:

Principieel kant VSOA Onderwijs zich tegen elke vorm van besparingen in het onderwijs.

Bijkomend betreuren wij het feit dat de CDO door de inkanteling hun eigenheid verliezen en stelt zich eveneens vragen omtrent de gevolgen van de kwetsbare leerlingen die niet arbeidsrijp zijn en voor wie een aanloopfase voorzien is.

VSOA Onderwijs kan ook niet akkoord gaan met de verdere afbouw van het volwassenenonderwijs. Deze sector blijft in het oog van de storm staan, ondanks de belangrijke maatschappelijke rol die de CVO kunnen spelen. VSOA Onderwijs maakt zich ook zorgen om het personeel in de CVO, waar wij merken dat de onrust (alweer) toeneemt. Wij herhalen los hiervan ook onze vraag om voor de mensen die de stap willen zetten naar een ander niveau het meenemen van gepresteerde diensten een recht te maken.

Nog principieel heeft VSOA Onderwijs een opmerking wat betreft de rationalisatie secundair onderwijs. Wij hernemen hieromtrent onze opmerking die ook als voetnoot werd opgenomen in het VLOR-advies:

“ACOD Onderwijs en VSOA Onderwijs zijn voorstander van één officieel net. Zij stellen zich echter de vraag of de visie van de Vlaamse Regering in dit dossier over één officieel net éénmalig is of zal doorgetrokken worden in andere dossiers.

Zij vragen aan de Vlaamse Regering om eerst de gevolgen van één officieel net op verschillende vlakken uit te klaren voordat men overgaat tot deze beslissing.”

Brussel,

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

VOORZITTERS,

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS VAN
DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE MACHTEN:

Voor het Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie,
VOOP)

Matthias DIEPENDAELE
minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Economie, Innovatie en
Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en
Facilitair Management
Voorzitter SectX en C2
Ondervoorzitter OOC

Voor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:

Voor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:

Zuhal DEMIR
Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en
Werk,
Voorzitter OOC
Ondervoorzitter SectX en C2

Voor het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen:

LEDEN,

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

Hans BONTE
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

Hilde CREVITS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Binnenland,
Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven,
Integratie en Inburgering, Bestuurszaken,
Sociale Economie en Zeevisserij

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

Ben WEYTS
Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Begroting en
Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed
en Dierenwelzijn

Voorontwerp van decreet over de opheffing van de centra voor deeltijds onderwijs, de tempering van de uitgaven in het volwassenenonderwijs en programmatie en rationalisatie in het basisonderwijs en het secundair onderwijs

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991

Art. 2. In artikel 3, 3°, van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2023, worden de woorden “en de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 3. Aan artikel 48, §1, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De raad van bestuur kan de effectieve prestaties die een personeelslid dat tot de proeftijd is toegelaten in het ambt van coördinator tot en met 31 augustus 2027 heeft geleverd tijdens de toelating tot de proeftijd in dat ambt vanaf 1 september 2027 in aanmerking nemen als effectieve prestaties voor een toelating tot de proeftijd in het ambt van adjunct-directeur en in het ambt van technisch adviseur.”.

Art. 4. Artikel 48quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 48quater. §1. Bij de omvorming van een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat is verbonden aan een instelling voor voltijds gewoon secundair onderwijs waar technisch of beroepssecundair onderwijs wordt georganiseerd tot een vestigingsplaats van een instelling voor voltijds onderwijs als vermeld in artikel 357/73, §1, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, behoudt het personeelslid dat vastbenoemd is in het ambt van coördinator en dat op 31 augustus 2027 titularis is van een betrekking in dat ambt of ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking in dat ambt na de omvorming diens vaste benoeming in dat ambt.

Het personeelslid vermeld in het eerste lid behoudt diens vaste benoeming in het ambt van coördinator tot het ogenblik van de definitieve uitdiensttreding.

§2. Bij de omvorming van een autonoom centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs tot een instelling voor voltijds secundair onderwijs of tot een vestigingsplaats van een instelling voor voltijds secundair onderwijs als vermeld in artikel 357/73, §1, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, behoudt het personeelslid dat vastbenoemd is in het ambt van coördinator en dat op 31 augustus 2027 titularis is van een betrekking in dat ambt of ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking in dat ambt na de omvorming diens vaste benoeming in dat ambt.

Het personeelslid vermeld in het eerste lid behoudt diens vaste benoeming in het ambt van coördinator tot het ogenblik van de definitieve uitdiensttreding uit dat ambt.”.

Art. 5. In artikel 50 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2001 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012, wordt paragraaf 5 opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991

Art. 6. In artikel 5 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991, het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “en de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in punt 28° wordt de zinsnede “de centrubesturen van de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven.

Art. 7. Artikel 43quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 43quater. §1. Bij de omvorming van een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat is verbonden aan een instelling voor voltijds gewoon secundair onderwijs

waar technisch of beroepssecundair onderwijs wordt georganiseerd tot een vestigingsplaats van een instelling voor voltijds onderwijs als vermeld in artikel 357/73, §1, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, behoudt het personeelslid dat vastbenoemd is in het ambt van coördinator en dat op 31 augustus 2027 titularis is van een betrekking in dat ambt of ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking in dat ambt na de omvorming diens vaste benoeming in dat ambt.

Het personeelslid vermeld in het eerste lid behoudt diens vaste benoeming in het ambt van coördinator tot het ogenblik van de definitieve uitdiensttreding uit dat ambt.

§2. Bij de omvorming van een autonoom centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs tot een instelling voor voltijds secundair onderwijs of tot een vestigingsplaats van een instelling voor voltijds secundair onderwijs als vermeld in artikel 357/73, §1, van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, behoudt het personeelslid dat vastbenoemd is in het ambt van coördinator en dat op 31 augustus 2027 titularis is van een betrekking in dat ambt of ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking in dat ambt na de omvorming diens vaste benoeming in dat ambt.

Het personeelslid vermeld in het eerste lid behoudt diens vaste benoeming in het ambt van coördinator tot het ogenblik van de definitieve uitdiensttreding.”.

Afdeling 3. Wijzigingen van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 8. In artikel 63, §1, eerste lid, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, ingevoegd bij het decreet van 23 maart 2018, wordt de datum “1 april” vervangen door de datum “1 maart”.

Art. 9. Aan artikel 96 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, worden een vijfde en zesde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De bepalingen van afdeling 2, onderafdeling A, en van afdeling 2bis, onderafdeling A, zijn voor de schooljaren 2026-2027 tot en met 2029-2030 niet van toepassing voor scholen en vestigingsplaatsen van type 5 die op 1 september 2026 nog niet zijn opgenomen in de financierings- of subsidiëringsregeling, tenzij de programmatie van een nieuwe vestigingsplaats het gevolg is van een overmachtssituatie of een verhuis van een bestaande vestigingsplaats naar een andere of nieuwe vestigingsplaats, en de programmatie van deze vestigingsplaats niet gepaard gaat met een stijging in het aantal leerlingen.

Scholen of vestigingsplaatsen van scholen van type 5 die uiterlijk op 31 augustus 2026 beschikken over een goedgekeurde programmatie kunnen die ook nog organiseren conform de bepalingen van afdeling 2, onderafdeling A, en van afdeling 2bis.”.

Art. 10. In hoofdstuk VIII van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 november 2025, wordt tussen artikel 96 en het opschrift van afdeling 1, een artikel 96/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“Art. 96/1. Een schoolbestuur kan een school, vestigingsplaats of niveau of type pas sluiten na eerst overleg te hebben gepleegd in de schoolraad en het bevoegde lokaal

comité. Het schoolbestuur in kwestie meldt een sluiting van een school, vestigingsplaats, niveau of type uiterlijk op 1 maart van het voorafgaande schooljaar aan Agodi. De termijn geldt als vervalttermijn.”.

Art. 11. Aan artikel 101, §5, derde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij de het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 21 november 2025, worden de volgende zinnen toegevoegd: “De regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermin.”.

Art. 12. Aan artikel 111, §4, derde lid, van het hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014 en gewijzigd bij het decreet van 21 november 2025, worden de volgende zinnen toegevoegd: “De regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermin.”.

Art. 13. Aan artikel 112bis, §3, derde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 26 april 2024 en gewijzigd bij het decreet van 21 november 2025, worden de volgende zinnen toegevoegd: “De regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermin.”.

Afdeling 4. Wijzigingen van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs

Art. 14. In artikel 32, vierde lid, 2°, van het decreet van 15 juni 2007 betreffende het volwassenenonderwijs, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2010 en vervangen bij het decreet van 5 april 2019, wordt de zinsnede “, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, een centrum voor deeltijdse vorming,” opgeheven.

Art. 15. In artikel 86, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 1 juli 2011 en 19 juni 2015, wordt tussen de woorden “toegekende VTE” en de woorden “Die overdracht” de zin “De grens van 2% kan worden overschreden, als daarover een akkoord wordt bereikt in het lokale comité.” ingevoegd.

Art. 16. In artikel 113novies, §6quinquies, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 2025, wordt de zinsnede “, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs, een centrum voor deeltijdse vorming,” opgeheven.

Art. 17. Aan titel IX, hoofdstuk II, afdeling III, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2025, wordt een artikel 196quinquiesdecies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 196quinquiesdecies. In afwijking van artikel 107, §1, wordt het totale volume van leraarsuren en punten voor alle studiegebieden samen die verdeeld moeten worden, met uitzondering van de studiegebieden Nederlands tweede taal richtgraad 1 en 2 en Nederlands tweede taal richtgraad 3 en 4, voor het schooljaar 2026-2027 zonder toepassing van het groeipcentage, vermeld in artikel 107, §1, eerste lid, 1° of 2°, respectievelijk op 2.136.593,03 leraarsuren en 37.602 punten vastgelegd.

Met behoud van de toepassing van de afwijking voor het schooljaar 2026-2027, vermeld in het eerste lid, blijft het referentiepunt, vermeld in artikel 107, §1, tijdens dat schooljaar de evolutie van de gewogen financieringspunten volgen en behoudt het zijn

geldigheid voor de toepassing van het groeipercentage in het daaropvolgende schooljaar.”.

Afdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs

Art. 18. In artikel 2, eerste lid, 19°, van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs wordt de zinsnede “, het buitengewoon secundair onderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs” vervangen door de woorden “en het buitengewoon secundair onderwijs”.

Art. 19. In artikel 35, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 maart 2018 en gewijzigd bij de decreten van 9 juli 2021 en 16 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen het derde lid en het vierde lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt: “In afwijking van het derde lid bezorgt de onderwijsinspectie, voor scholen van basisonderwijs en secundair onderwijs, na het onderzoek op uiterlijk op 31 mei een rapport met een advies over de voorlopige erkenning aan de Vlaamse Regering. Dat is een termijn van orde.”;

2° er wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt: “In afwijking van het vijfde lid beslist de Vlaamse Regering voor de scholen van basisonderwijs en secundair onderwijs uiterlijk op 30 juni volgend op de aanvraag van de voorlopige erkenning. Dat is een termijn van orde.”.

Afdeling 6. Wijzigingen van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010

Art. 20. In artikel 2 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “, buitengewoon secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs” vervangen door de woorden “en buitengewoon secundair onderwijs”;

2° in paragraaf 1 wordt het tweede lid opgeheven;

3° in paragraaf 2 worden het tweede lid en het vierde lid opgeheven;

4° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “en het deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

5° in paragraaf 3, derde lid, wordt de zinsnede “, het deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

6° in paragraaf 3/1, eerste en tweede lid, wordt de zinsnede “, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

7° in paragraaf 6 wordt de zinsnede "artikel 4" vervangen door de zinsnede "artikel 5".

Art. 21. In artikel 3 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2°/1 wordt punt b) opgeheven;

2° in punt 2°/1 wordt punt c) vervangen door wat volgt:

"c) in het voltijds gewoon secundair onderwijs: een leerling die officieel verblijft in een open asielcentrum, zijnde een collectieve opvangstructuur als vermeld in artikel 2, 10°, van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde categorieën van vreemdelingen en die op 31 december volgend op de aanvang van het schooljaar minstens twaalf jaar en geen achttien jaar geworden is;"

3° punt 10° en punt 12° worden opgeheven;

4° het volgende punt wordt opgeheven:

"17°/3 leertijd: de opleiding, vermeld in artikel 2, 15°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding";"

5° in punt 33°/1 wordt de zinsnede ", een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of, voor wat de opleiding in de leertijd betreft, een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen," vervangen door de zinsnede "of een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, voor wat de duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft die ze inricht,";

6° in punt 35°, b), worden de woorden "van de twee voorafgaande schooljaren" telkens vervangen door de woorden "van het voorafgaande schooljaar in het gewoon secundair onderwijs of van de twee voorafgaande schooljaren in het buitengewoon secundair onderwijs";

7° in punt 37° worden de woorden "en het deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

8° in punt 38° worden de woorden "een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en voor wat de opleiding in de leertijd betreft ook een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen" vervangen door de zinsnede "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, voor wat de duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft die ze inricht,";

9° in punt 40° worden de woorden "de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en" opgeheven.

Art. 22. Artikel 4 van dezelfde codex wordt opgeheven.

Art. 23. In artikel 5 van dezelfde codex wordt de zinsnede „, buitengewoon en het deeltijds beroepssecundair” vervangen door de woorden „en buitengewoon secundair”.

Art. 24. In artikel 6 van dezelfde codex wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. Krachtens het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs wordt gewoon en buitengewoon secundair onderwijs ingericht en wordt waar daaraan behoefte bestaat, de daartoe nodige scholen en afdelingen van scholen tot stand gebracht.”.

Art. 25. In artikel 12 van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden „en voor het deeltijds secundair onderwijs” worden opgeheven;

2° de woorden „en centra” worden opgeheven.

Art. 26. In artikel 14 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 23 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt de zinsnede “17° uitsluitend voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven;

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de datum “1 april” vervangen door de datum “1 maart”;

3° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de datum “31 augustus” vervangen door de datum “30 juni”;

4° in paragraaf 2, vierde lid, wordt de zinsnede “17°, uitsluitend voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven.

Art. 27. In artikel 15, §1, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 21 november 2025, worden punt 18° en punt 19° opgeheven.

Art. 28. In artikel 22/15, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018, hersteld bij het decreet van 14 juli 2023 en gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de woorden “of in een centrum voor deeltijds onderwijs” opgeheven.

Art. 29. In artikel 22/16, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 6 juli 2018, hersteld bij het decreet van 14 juli 2023 en gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de woorden “of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 30. In artikel 22/18, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 15 maart 2019 en gewijzigd bij het decreet van 25 februari 2022, worden de woorden “en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 31. In artikel 22/19 van dezelfde codex ingevoegd bij het decreet van 15 maart 2019, vervangen bij het decreet van 25 februari 2022 en gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 1°, wordt de zinsnede "4795 uren-leraar" vervangen door de zinsnede "4914 uren-leraar";

2° in het eerste lid wordt punt 3° opgeheven;

3° in het tweede lid wordt de zinsnede "1° tot en met 3°" vervangen door de zinsnede "1° en 2°";

4° in het derde lid wordt punt 3° opgeheven.

Art. 32. In artikel 22/21, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 februari 2022, worden de woorden "en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 33. Artikel 22/22 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 februari 2022, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 22/22. Voor het schooljaar 2027-2028 bedraagt het globaal beschikbare aantal uren voor de ondersteuning van de kerntaak van het onderwijzend personeel 9564 uren. De uren worden verdeeld op de volgende wijze:

- 1° voltijds gewoon secundair onderwijs: 8418 uren-leraar;
- 2° buitengewoon secundair onderwijs: 1146 lesuren.

Vanaf het schooljaar 2028-2029 wordt het globaal beschikbare aantal uren en de verdeling over de onderwijstypes, vermeld in het eerste lid, 1° en 2°, evenredig aangepast aan eventuele leerlingenfluctuaties ten opzichte van het voorafgaande schooljaar. Bij de aanpassing wordt de eerste lesdag van februari altijd als teldatum genomen.

De uren worden conform artikel 22/19, derde lid, over de scholen verdeeld."

Art. 34. In artikel 22/23, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 februari 2022, worden de woorden "en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 35. In artikel 22/24 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 februari 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede "en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs," opgeheven;

2° in paragraaf 1, derde lid, wordt punt 4° opgeheven;

3° in paragraaf 2, eerste, tweede en derde lid, worden de woorden "en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 36. In artikel 25 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 3 wordt opgeheven;

2° in paragraaf 5, vijfde lid, wordt punt 2° opgeheven;

3° paragraaf 6 wordt opgeheven;

4° in paragraaf 11 wordt de zinsnede “, met inbegrip van de centra voor deeltijds onderwijs,” opgeheven;

5° paragraaf 12 wordt opgeheven.

Art. 37. In artikel 26 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2013, 14 juli 2023 en 23 november, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, vierde lid, wordt punt 2°, opgeheven;

2° paragraaf 6 wordt opgeheven.

Art. 38. Artikel 28 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2013, 14 juli 2023 en 23 november 2023, wordt opgeheven.

Art. 39. In artikel 30 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt de bepaling “- van het bestuurspersoneel;” vervangen door de bepaling “- van het bestuurspersoneel. De verplichting tot instandhouding geldt niet voor de betrekking in het selectieambt van coördinator waarin een vastbenoemd personeelslid is aangesteld dat diens vaste benoeming in dat ambt behoudt conform artikel 48quater van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 of conform artikel 43quater van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991;”;

2° in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten bedoeld in §1, met uitzondering van het bevorderingsambt van directeur;” vervangen door de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten als vermeld in punt 1°, met uitzondering van het bevorderingsambt van directeur en met uitzondering van het selectieambt van coördinator;”;

3° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede “, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat autonoom is” opgeheven;

4° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten van het bestuurspersoneel, het ondersteunend personeel, en in het kader van taak- en functiedifferentiatie in wervingsambten van het onderwijzend, het paramedisch, medisch, sociaal, orthopedagogisch en psychologisch personeel;” vervangen door de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten van het bestuurspersoneel, met uitzondering van het selectieambt van coördinator, in het ondersteunend personeel, en in het kader van taak- en functiedifferentiatie in wervingsambten van het onderwijzend, het paramedisch, medisch, sociaal, orthopedagogisch en psychologisch personeel;”;

5° in paragraaf 2bis, eerste lid, wordt de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in de scholengemeenschapsinstelling in ambten van het bestuurspersoneel, het ondersteunend personeel, en in het kader van taak- en functiedifferentiatie in wervingsambten van het onderwijzend, paramedisch, medisch, sociaal, orthopedagogisch en psychologisch personeel;” vervangen door de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in de scholengemeenschapsinstelling in ambten van het bestuurspersoneel, met uitzondering van het selectieambt van coördinator, in het ondersteunend personeel, en in het kader van taak- en functiedifferentiatie in wervingsambten van het onderwijzend, paramedisch, medisch, sociaal, orthopedagogisch en psychologisch personeel;”.

Art. 40. In artikel 31 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2016, 9 juli 2021, 8 juli 2022 en 14 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, 1°, wordt de bepaling “- van het bestuurspersoneel;” vervangen door de bepaling “- van het bestuurspersoneel. De verplichting tot instandhouding geldt niet voor de betrekking in het selectieambt van coördinator waarin een vastbenoemd personeelslid is aangesteld dat diens vaste benoeming in dat ambt behoudt conform artikel 48quater van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 of conform artikel 43quater van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991;”;

2° in paragraaf 1, eerste lid, 2°, wordt de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten van het bestuurspersoneel, met uitzondering van het bevorderingsambt van directeur, en het ondersteunend personeel;” vervangen door de bepaling “- voor de oprichting van betrekkingen in ambten als vermeld in punt 1°, met uitzondering van het bevorderingsambt van directeur en met uitzondering van het selectieambt van coördinator, en het ondersteunend personeel;”;

3° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de zinsnede “, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat autonoom is” opgeheven;

4° paragraaf 2 wordt opgeheven.

Art. 41. In artikel 35, eerste lid, van dezelfde codex worden de woorden “en deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 42. In artikel 47/1, §1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede “, de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in het tweede lid, 3°, wordt punt d) opgeheven.

Art. 43. Artikel 48/3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 22 december 2023 en gewijzigd bij de decreten van 19 april 2024 en 18 juli 2025, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 48/3. Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de school heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste dertig regelmatige leerlingen meer dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen;
- 2° de hoofdvestigingsplaats van de school ligt in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom, alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1;
- 3° er is geen gelijktijdige daling van de betrokken schoolbevolking in een of meer andere secundaire scholen van hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de gemeente waarin de hoofdvestigingsplaats van de school ligt, waarbij de omvang van de daling toelaat dat de school de norm van ten minste dertig regelmatige leerlingen meer in de betrokken schoolbevolking bereikt.

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon secundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan een van de volgende voorwaarden:

- 1° de school heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30% regelmatige leerlingen meer dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in de eerste graad B-stroom;
- 2° de school had op de eerste schooldag van februari 20TT-1 nog geen aanbod eerste graad B-stroom, en heeft wel een aanbod eerste graad B-stroom op de eerste schooldag van oktober 20TT-1. Het extra werkingsbudget wordt niet toegekend als er op de betrokken vestigingsplaats een aanbod eerste graad B-stroom werd ingericht op de eerste schooldag van februari 20TT-1.

Een school die aan een van de voorwaarden, vermeld in het tweede lid, voldoet, komt slechts in aanmerking als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

- 1° de hoofdvestigingsplaats van de school ligt in een onderwijszone waar in de eerste graad B-stroom het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1;
- 2° er is geen gelijktijdige daling van de betrokken schoolbevolking in een of meer andere secundaire scholen van hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de gemeente waarin de hoofdvestigingsplaats van de school ligt, waarbij de omvang van de daling toelaat dat de school de norm van ten minste 30% regelmatige leerlingen meer in de betrokken schoolbevolking bereikt.

Vanaf het begrotingsjaar 20TT, startende in 2024, tot en met het begrotingsjaar 2027, wordt er jaarlijks een extra werkingsbudget toegekend aan scholen voor gewoon

secundair onderwijs voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT, startende in 2023-2024, die op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 voldoen aan al de volgende voorwaarden:

- 1° de school heeft op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten minste 30% regelmatige leerlingen meer dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen;
- 2° de hoofdvestigingsplaats van de school ligt in een onderwijszone waar in alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen het aantal regelmatige leerlingen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 hoger is dan op de eerste schooldag van februari van 20TT-1;
- 3° er is geen gelijktijdige daling van de betrokken schoolbevolking in een of meer andere secundaire scholen van hetzelfde schoolbestuur die in dezelfde gemeente liggen als de gemeente waarin de hoofdvestigingsplaats van de school ligt, waarbij de omvang van de daling toelaat dat de school de norm van ten minste 30% regelmatige leerlingen meer in de betrokken schoolbevolking bereikt.

Voor de maatregelen, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, wordt vanaf 2024 jaarlijks in een bedrag van 10 miljoen euro voorzien. Dat bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd conform artikel 243, §3, derde lid, 2°.

Het extra werkingsbudget per school voor het betrokken schooljaar is het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal bijkomende regelmatige leerlingen in de school in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen in de school in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 met het binnen de begroting voorziene werkingsbudget, vermeld in dit artikel, gedeeld door het totale aantal bijkomende regelmatige leerlingen in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen op de eerste schooldag van oktober van 20TT-1 in alle scholen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid, ten opzichte van het aantal regelmatige leerlingen in het eerste leerjaar B, het tweede leerjaar B en alle structuuronderdelen van het beroepssecundair onderwijs en de 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt na behaalde onderwijskwalificatie niveau 3 samen op de eerste schooldag van februari van 20TT-1 in alle scholen die voldoen aan de voorwaarden, vermeld in het eerste tot en met het vierde lid.

Het bedrag dat een school ontvangt per bijkomende regelmatige leerling kan niet meer bedragen dan 11.000 euro. Dat bedrag wordt vanaf het begrotingsjaar 2025 geïndexeerd conform artikel 243, §3, derde lid, 2°.

Scholen die voor het schooljaar 20TT-1 – 20TT de eerste schooldag van oktober hanteren als teldatum als vermeld in artikel 171 en 172, §1, komen voor het betrokken schooljaar niet in aanmerking voor het extra werkingsbudget, vermeld in dit artikel.

Het extra werkingsbudget voor het betrokken schooljaar wordt aan de schoolbesturen vóór 1 februari van het betrokken schooljaar betaald.

De Vlaamse Regering kan het bedrag, vermeld in het vijfde lid, verhogen binnen de beschikbare begrotingskredieten.”.

Art. 44. In artikel 49, tweede lid, van dezelfde codex, wordt de zinsnede “, met inbegrip van het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat eventueel aan deze school is gehecht, een autonoom centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven.

Art. 45. In artikel 57, punt 2°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, wordt de zinsnede “Met het oog daarop en voor zover in de scholengemeenschap een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs is opgenomen, heeft de scholengemeenschap een overlegplicht ten aanzien van elk regionaal overlegplatform, vermeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, waarvan het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk samenvalt met dat van de scholengemeenschap” opgeheven.

Art. 46. In artikel 64, paragraaf 2, van dezelfde codex wordt de zinsnede “, het deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 47. In artikel 101, paragraaf 2, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 21 december 2012, wordt de tweede zin opgeheven.

Art. 48. In artikel 110/1 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 6 juni 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, worden de woorden “en in de leertijd” opgeheven;

2° paragraaf 5 wordt vervangen door wat volgt:

“§5. Een schoolbestuur met scholen waarvan één of meerdere vestigingsplaatsen gelegen zijn binnen eenzelfde of aaneensluitende kadastrale percelen, of gescheiden zijn door hetzij maximaal twee kadastrale percelen hetzij door een weg, kan ervoor opteren om voor de toepassing van de bepalingen van deel III, titel 2, hoofdstuk 1/1 en 1/2 van deze codex, de desbetreffende vestigingsplaatsen als één school te beschouwen. Een schoolbestuur dat van deze mogelijkheid gebruikmaakt, neemt dit op in zijn schoolreglement.”.

Art. 49. In artikel 110/9 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, vervangen bij het decreet van 25 april 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 16 juni 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste zin, wordt de zinsnede “, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in paragraaf 2, punt b), worden de woorden "centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of" opgeheven;

3° in paragraaf 7, eerste zin, wordt de zinsnede ", centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

4° in paragraaf 7, punt b), worden de woorden "centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of" opgeheven.

Art. 50. In artikel 110/11 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 november 2011, vervangen bij het decreet van 21 maart 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet 8 juli 2022, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 51. In artikel 110/30, §1, tweede lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij de decreten van 25 april 2014 en 18 juli 2025, wordt de zinsnede ", centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 52. In artikel 110/31, §3, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2013 en gewijzigd bij de decreten van 17 juni 2016 en 18 juli 2025, wordt de zinsnede ", centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 53. In artikel 111, van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, tweede lid, wordt de eerste zin opgeheven;

2° paragraaf 3 wordt opgeheven.

Art. 54. In artikel 112 van dezelfde codex, vervangen door het decreet van 4 april 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, 1°, wordt punt d) opgeheven;

2° in het eerste lid, 6°, wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

3° in het eerste lid, 7°, worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

4° in het eerste lid, 9°, a), wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

5° in het eerste lid, 9°, b), wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

6° in het eerste lid, 16°, worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

7° in het eerste lid, 17°, worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

8° in het tweede lid worden de woorden "en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

9° in het derde lid, wordt de tweede zin opgeheven.

Art. 55. In artikel 115/6, §4, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 56. In artikel 122/2, tweede lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 24 maart 2023, wordt de zinsnede ", het buitengewoon secundair onderwijs, het stelsel van leren en werken, het deeltijds beroepssecundair onderwijs en aanloopstructuuronderdelen, vermeld in artikel 357/39" vervangen door de woorden "en het buitengewoon secundair onderwijs".

Art. 57. In artikel 123 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 25 april 2014, worden de woorden "of door deeltijds beroepssecundair onderwijs of de leertijd te volgen" opgeheven.

Art. 58. Artikel 123/2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 25 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 15 juni 2018, wordt opgeheven.

Art. 59. In artikel 123/7, eerste lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij het decreet van 15 juni 2018, wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 60. In artikel 123/8 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

2° in het tweede lid worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 61. In artikel 123/10 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 10 juni 2016 en 8 juli 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, 1°, worden de woorden "of minimaal één kalenderdag en maximaal eenentwintig opeenvolgende kalenderdagen in het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

2° in paragraaf 1, 2°, worden de woorden "of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

3° in paragraaf 2 wordt de zinsnede “, naargelang van het geval, maximaal tien opeenvolgende lesdagen in de school of maximaal veertien opeenvolgende kalenderdagen in het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” vervangen door de woorden “maximaal tien opeenvolgende lesdagen in de school”;

4° in paragraaf 3 worden de woorden “of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

5° in paragraaf 4 wordt het tweede lid opgeheven;

6° in paragraaf 5 worden de woorden “of het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” telkens opgeheven;

7° in paragraaf 6 wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Als de definitieve uitsluiting ingaat vóór de datum, vermeld in het eerste lid, dan blijft de leerling ingeschreven tot op het ogenblik van inschrijving in een andere school. Terwijl de inschrijving doorloopt, heeft de school waar de leerling wordt uitgesloten de verantwoordelijkheid om, samen met het begeleidend centrum voor leerlingenbegeleiding, de leerling actief bij te staan in het zoeken naar een andere school. Die zoekinspanningen zullen rekening houden met het criterium afstand ten opzichte van de verblijfplaats van de leerling en zullen zich, in eerste instantie, richten op hetzelfde onderwijsnet en dezelfde opleiding als die waaruit de leerling komt.”;

8° in paragraaf 6 wordt het vierde lid opgeheven.

Art. 62. In het opschrift van deel III, titel 2, hoofdstuk 8, afdeling 1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, wordt de zinsnede “, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 63. In artikel 123/13 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 10 juni 2016, 30 maart 2018 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “school- of centrumbestuur” vervangen door het woord “schoolbestuur”;

2° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“In het secundair onderwijs bepaalt het schoolbestuur of zijn afgevaardigde de samenstelling van een beroepscommissie, met inachtneming van de volgende bepalingen:

- 1° de samenstelling kan per te behandelen dossier verschillen, maar kan binnen het te behandelen dossier niet wijzigen;
- 2° de samenstelling is als volgt: enerzijds “interne leden”, namelijk leden van het schoolbestuur of van de school waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen, met uitzondering van de directeur of zijn afgevaardigde die de beslissing heeft genomen; en anderzijds “externe leden”, namelijk personen die extern zijn aan het schoolbestuur en aan de school waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen.

In voorkomend geval en voor de toepassing van deze bepalingen:

- a) wordt onder lid van het schoolbestuur een lid verstaan van het orgaan dat de verantwoordelijkheid voor het georganiseerde onderwijs draagt;
 - b) wordt een persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel een intern lid als een extern lid is, geacht een intern lid te zijn;
 - c) wordt een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of, met uitzondering van het personeel, de schoolraad van de school waar de betwiste beslissing tot definitieve uitsluiting is genomen, geacht een extern lid te zijn, tenzij de bepaling vermeld in punt b) van toepassing is;
- 3° de voorzitter wordt door het schoolbestuur of zijn afgevaardigde onder de externe personen onder de externe personen aangeduid.”;

3° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede “school- of centrumbestuur” vervangen door het woord “schoolbestuur”.

Art. 64. In artikel 123/17 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014 en gewijzigd bij de decreten van 10 juni 2016, 30 maart 2018 en 9 juli 2021, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1, eerste lid, wordt de zinsnede “school- of centrumbestuur” vervangen door het woord “schoolbestuur”;

2° in paragraaf 1, tweede lid, worden de woorden “de leertijd” vervangen door de woorden “een centrum voor de vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen”;

3° in paragraaf 2 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“In het secundair onderwijs bepaalt het schoolbestuur of zijn afgevaardigde de samenstelling van een beroepscommissie, met inachtneming van volgende bepalingen:

- 1° de samenstelling kan per te behandelen dossier verschillen, doch kan binnen het te behandelen dossier niet wijzigen;
- 2° de samenstelling is als volgt: enerzijds “interne leden”, zijnde leden van de klassenraad, waaronder alleszins de voorzitter van de klassenraad, die de betwiste evaluatiebeslissing heeft genomen, en eventueel een lid van het schoolbestuur; anderzijds “externe leden”, zijnde personen die extern zijn aan het schoolbestuur en aan de school waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen. In voorkomend geval en voor de toepassing van deze bepalingen:
 - a) wordt onder een lid van het schoolbestuur een lid verstaan van het orgaan dat de verantwoordelijkheid voor het georganiseerde onderwijs draagt;
 - b) wordt een persoon die vanuit zijn hoedanigheden zowel een intern lid als een extern lid is, geacht een intern lid te zijn;
 - c) wordt een lid van de ouderraad, de leerlingenraad of, met uitzondering van het personeel, de schoolraad van de school waar de betwiste evaluatiebeslissing is genomen, geacht een extern lid te zijn, tenzij de bepaling vermeld in punt b) van toepassing is;
- 3° de voorzitter wordt door het schoolbestuur of zijn afgevaardigde onder de externe personen aangeduid.”;

4° in paragraaf 2, tweede lid, wordt de zinsnede "school- of centrumbestuur" vervangen door het woord "schoolbestuur".

Art. 65. In artikel 123/18 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 4 april 2014, wordt de zinsnede ", het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 66. In artikel 147/1, §1, derde lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2024, worden de woorden "een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of" opgeheven.

Art. 67. In artikel 172, §2, van dezelfde codex, worden de woorden "in het voltijds en deeltijds secundair onderwijs" opgeheven.

Art. 68. In artikel 175, §2/1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt het woord "rationalisatienorm" vervangen door de zinsnede "norm, bedoeld in paragraaf 1 of 2";

2° in punt 2 wordt het woord "rationalisatienorm" vervangen door de zinsnede "norm, bedoeld in paragraaf 1 of 2".

Art. 69. In artikel 176 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 7 juli 2023, wordt in het eerste lid punt 4° opgeheven.

Art. 70. In artikel 177 van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 6 juni 2025, wordt in het eerste lid, punt 7°, de zinsnede "Het voormelde geldt niet bij programmering van een niet-duaal structuuronderdeel door een school voor voltijds secundair onderwijs als alleen het centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs dat aan die school is verbonden, het gelijknamige duale structuuronderdeel al organiseert" opgeheven.

Art. 71. In artikel 178, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 19 april 2024 en gewijzigd bij de decreten van 6 juni 2025 en 21 november 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het vijfde lid wordt punt 8° opgeheven;

2° in het zesde lid wordt de datum "31 maart" vervangen door de datum "30 april".

Art. 72. Artikel 198 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 198. Als een school de rationalisatienorm niet bereikt op 1 februari van de twee voorafgaande schooljaren, gaat ze op 1 september over tot afbouw of fusioneert ze met een andere school voor voltijds gewoon secundair onderwijs."

Art. 73. Artikel 199 van dezelfde codex, opgeheven door het decreet van 21 december 2012, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 199. §1. De Vlaamse Regering:

1° legt in het voltijds gewoon secundair onderwijs een rationalisatienorm vast, uitgedrukt in een minimumaantal regelmatige leerlingen op de eerste lesdag van februari in het voorafgaande schooljaar per vestigingsplaats waar het wordt georganiseerd, voor:

- a) de verschillende structuuronderdelen van de eerste graad samen;
- b) het eerste en tweede gelijknamig leerjaar van elk structuuronderdeel van de tweede graad en, in voorkomend geval, de niet-duale variant, de duale variant en de aanloopvariant, samen;
- c) het eerste en tweede gelijknamig leerjaar van elk structuuronderdeel van de derde graad en, in voorkomend geval, de niet-duale variant, de duale variant en de aanloopvariant, samen;
- d) elk structuuronderdeel van het derde leerjaar van de derde graad, in voorkomend geval, de niet-duale variant en de duale variant samen.

Voor structuuronderdelen met in de benaming de component ‘topsport’ en voor het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers is er geen rationalisatienorm;

2° baseert zich voor de vastlegging van de rationalisatienorm, vermeld in 1°, op al de volgende criteria:

- a) het pakket uren-leraar niet-levensbeschouwelijk onderricht, dat de leerlingen van het betrokken structuuronderdeel genereren, vermeld in artikel 209, §1, 1°;
- b) de redelijk aanneembare samenzetbaarheid voor bepaalde vakken van leerlingen van verschillende structuuronderdelen;
- c) uitsluitend voor de tweede en derde graad: de discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1 en de graad waar het betrokken structuuronderdeel toe behoort.
- d) uitsluitend voor de tweede en derde graad: het aantal structuuronderdelen per graad en, voor het derde leerjaar van de derde graad afzonderlijk voor de structuuronderdelen gericht op het hoger onderwijs en de structuuronderdelen gericht op de arbeidsmarkt, zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering in de matrix secundair onderwijs, vermeld in artikel 133/4;
- e) uitsluitend voor de derde graad: de beschikbare valabele data over reële doorstroomkansen naar de arbeidsmarkt of hoger onderwijs, naargelang van het structuuronderdeel.

§2. De rationalisatienorm, vermeld in paragraaf 1, 1°, is voor structuuronderdelen die geprogrammeerd zijn vanaf het schooljaar 2024-2025 of later, van toepassing vanaf het schooljaar nadat de programmatisatienorm op het structuuronderdeel, vermeld in artikel 179, is behaald.

Er is een gedoogperiode van één schooljaar waarin het structuuronderdeel gefinancierd of gesubsidieerd blijft als de rationalisatienorm, vermeld in paragraaf 1, 1°, niet wordt bereikt. Als ook na de gedoogperiode de rationalisatienorm, vermeld in paragraaf 1, 1°, niet wordt bereikt, wordt het structuuronderdeel afgebouwd. In de eerste, tweede en derde graad, met uitzondering van het derde leerjaar van de derde

graad, gebeurt die afbouw geleidelijk, leerjaar na leerjaar te beginnen met het eerste, rekening houdend met de rechtsbescherming van de leerling.

Er is geen programmatie van datzelfde structuuronderdeel toegestaan in een van de vestigingsplaatsen van de school gedurende de eerstvolgende drie schooljaren na verplichte volledige afbouw door het niet bereiken van de rationalisatienorm vermeld in paragraaf 1, 1°. Dat structuuronderdeel in die periode opnieuw organiseren in een van de vestigingsplaatsen van de school door overheveling door een andere school kan niet.

§4. De vrije keuze van structuuronderdelen afzonderlijk voor het officieel onderwijs en, per erkende levensbeschouwing, voor het vrij onderwijs, wordt, voor ouders en leerlingen gegarandeerd door op één vestigingsplaats van een school de rationalisatienorm, vermeld in paragraaf 1, 1°, niet van toepassing te stellen in de volgende onderverdelingen:

- 1° een uniek aanbod van de eerste graad in de onderwijszone;
- 2° een uniek aanbod van slechts één niet-niche structuuronderdeel uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, binnen een graad, met uitzondering van het derde leerjaar van de derde graad, in de onderwijszone;
- 3° een uniek aanbod van slechts één niche structuuronderdeel uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, binnen een graad, met uitzondering van het derde leerjaar van de derde graad, in de provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 4° een uniek aanbod van slechts één niet-niche structuuronderdeel van het derde leerjaar van de derde graad uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, in de onderwijszone;
- 5° een uniek aanbod van slechts één niche structuuronderdeel van het derde leerjaar van de derde graad uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, in de provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

§5. De vrije keuze van structuuronderdelen afzonderlijk voor het officieel onderwijs en, per erkende levensbeschouwing, voor het vrij onderwijs, wordt voor ouders en leerlingen gegarandeerd in de gevallen, vermeld in het tweede lid.

Als in de volgende onderverdelingen en in geen enkel structuuronderdeel binnen de betreffende onderverdeling de rationalisatienorm, vermeld in paragraaf 1, 1°, wordt bereikt, kan één structuuronderdeel binnen elk van de volgende onderverdelingen behouden blijven, voor het officieel onderwijs en, per erkende levensbeschouwing, voor het vrij onderwijs:

- 1° de eerste graad binnen de onderwijszone;
- 2° de niet-niche structuuronderdelen uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, binnen een graad, met uitzondering van het derde leerjaar van de derde graad, in een onderwijszone;
- 3° de niche structuuronderdelen uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, binnen een graad, met uitzondering van het derde leerjaar van de derde graad, in een provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad;
- 4° de niet-niche structuuronderdelen van het derde leerjaar van de derde graad uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, binnen een onderwijszone;
- 5° de niche structuuronderdelen van het derde leerjaar van de derde graad uit een discipline, vermeld in artikel 133/4, §1/1, in een provincie of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

Het structuuronderdeel in de school en vestigingsplaats dat met toepassing van het tweede lid behouden blijft en dus niet wordt afgebouwd, wordt aangeduid door de betrokken schoolbesturen na overleg tussen de betrokken schoolbesturen. Op vraag van de betrokken schoolbesturen kan er bemiddeling gebeuren door ofwel:

- 1° voor het officieel onderwijs: het Gemeenschapsonderwijs of de representatieve verenigingen van de schoolbesturen van het gesubsidieerd officieel onderwijs;
- 2° voor het vrij onderwijs: de representatieve verenigingen van de schoolbesturen van het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Het structuuronderdeel in de school en vestigingsplaats dat met toepassing van het tweede en het derde lid niet wordt afgebouwd, wordt door het betrokken schoolbestuur, in afwijking van artikel 201, uiterlijk op 30 juni gemeld aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. De melding bevat het akkoord van alle betrokken schoolbesturen. Die termijn geldt als vervaltermijn.”.

Art. 74. In artikel 200 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 december 2012 en 17 juni 2016, wordt het tweede lid opgeheven.

Art. 75. Artikel 201 van dezelfde codex, opgeheven door het decreet van 19 juli 2013, wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 201. Een schoolbestuur kan een school, vestigingsplaats of structuuronderdeel pas afbouwen na overleg met de schoolraad en het bevoegde lokaal comité.

Een schoolbestuur meldt een afbouw, al dan niet vrijwillig, van een school, vestigingsplaats of structuuronderdeel uiterlijk op 1 maart van het voorafgaande schooljaar aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten. Die termijn geldt als vervaltermijn.

De afbouw is een geleidelijke afbouw, leerjaar na leerjaar te beginnen met het eerste, van de af te bouwen graad of graden, onverminderd het in artikel 134 gestelde, of een geleidelijke afbouw van het hoger beroepsonderwijs.

In afwijking van het derde lid kan een afbouw ook niet geleidelijk gebeuren, als de schoolraad en het bevoegde lokaal comité daarmee akkoord gaan en de ouders van de leerlingen geen bezwaar hebben tegen de afbouw.”.

Art. 76. In artikel 211 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het tweede lid opgeheven;

2° in paragraaf 3, eerste lid, worden de woorden “of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

3° in paragraaf 3 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“Een gastleraar als vermeld in het eerste lid, is een persoon die geen deel uitmaakt van het schoolbestuur of van het personeel van de school. Een gastleraar als vermeld in het eerste lid, geeft in eigen naam of in dienst van een organisatie of onderneming uit de

publieke of private sector, gastlessen in de school of op een andere locatie in het kader van de realisatie van het onderwijsprogramma en vanuit zijn deskundigheid of ervaring met betrekking tot de arbeidsmarkt en de bedrijfswereld.”;

4° in paragraaf 3, vierde lid, worden de woorden “of in een centrum” opgeheven.

Art. 77. In artikel 216, §1, tweede lid, a), van dezelfde codex, wordt de zinsnede “en, in voorkomend geval, in toepassing van de bepalingen inzake deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven.

Art. 78. In artikel 243, paragraaf 2, van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 22 december 2017 en 23 november 2023, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt het werkingsbudget voor het gewoon voltijds secundair onderwijs berekend op basis van de kredieten die in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap van het vorige begrotingsjaar als werkingsbudget bestemd zijn voor het gewoon voltijds secundair onderwijs, vermeerderd met de volledige loonkosten van de leden van het vastbenoemde meesters-, vak- en dienstpersoneel van het gewoon voltijds secundair onderwijs van het vorige begrotingsjaar.

In afwijking van het eerste lid wordt voor het begrotingsjaar 2027 het werkingsbudget voor het gewoon voltijds secundair onderwijs berekend op basis van de kredieten die in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap van het vorige begrotingsjaar als werkingsbudget bestemd zijn voor het gewoon voltijds en deeltijds secundair onderwijs, vermeerderd met de volledige loonkosten van de leden van het vastbenoemde meesters-, vak- en dienstpersoneel van het gewoon voltijds en deeltijds secundair gemeenschapsonderwijs van het vorige begrotingsjaar.”.

Art. 79. In artikel 245, 1°, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 9 juli 2021 en gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt a) wordt in de tabel de rij “deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;.

2° in punt b) wordt in de tabel de rij “Deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 80. In artikel 253 van dezelfde codex, gewijzigd bij de decreten van 21 maart 2014 en 21 december 2018, wordt de zinsnede “, het deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven.

Art. 81. In artikel 253/4 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Een schoolbestuur met scholen die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen eenzelfde of aaneensluitende kadastrale percelen, of gescheiden zijn door hetzij maximaal twee kadastrale percelen hetzij door een weg, kan ervoor opteren om voor de toepassing van de bepalingen in dit hoofdstuk, de desbetreffende gebiedsomschrijving als één school te beschouwen. Een schoolbestuur dat van deze mogelijkheid gebruikmaakt, neemt dit op in zijn schoolreglement.”.

Art. 82. In artikel 253/6 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 4 februari 2022, 5 mei 2023, 7 juli 2023 en 6 juni 2025, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 83. In artikel 253/21 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, wordt de zinsnede „, met uitzondering van de leertijd” opgeheven.

Art. 84. In artikel 253/22 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 4 februari 2022 en 19 april 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, eerste zin, wordt de zinsnede „, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in het eerste lid, b), worden de woorden „centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of” opgeheven.

Art. 85. In artikel 253/24, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, worden de woorden „of de leertijd” opgeheven.

Art. 86. In artikel 253/35 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, wordt paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

“§3. Een schoolbestuur met scholen die geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen eenzelfde of aaneensluitende kadastrale percelen, of gescheiden zijn door hetzij maximaal twee kadastrale percelen hetzij door een weg, kan ervoor opteren om voor de toepassing van de bepalingen in dit hoofdstuk, de desbetreffende gebiedsomschrijving als één school te beschouwen. Een schoolbestuur dat van deze mogelijkheid gebruikmaakt, neemt dat op in zijn schoolreglement.”.

Art. 87. In artikel 253/37 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij de decreten van 18 februari 2022, 5 mei 2023, 7 juli 2023 en 6 juni 2025, wordt paragraaf 4 opgeheven.

Art. 88. In artikel 253/52 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, wordt de zinsnede „, met uitzondering van de leertijd” opgeheven.

Art. 89. In artikel 253/53 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019 en gewijzigd bij het decreet van 18 februari 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zinsnede „, centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in het eerste lid, b), worden de woorden „centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs of” opgeheven.

Art. 90. In artikel 253/55, §2, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 17 mei 2019, worden de woorden „of de leertijd” opgeheven.

Art. 91. Artikel 273 van dezelfde codex, opgeheven door het decreet van 21 maart 2014 wordt opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 273. De bepalingen van onderafdeling 4 zijn voor de schooljaren 2026-2027 tot en met 2029-2030 niet van toepassing voor scholen en vestigingsplaatsen van opleidingsvorm 4, type 5 die op 1 september 2026 nog niet zijn opgenomen in de financierings- of subsidiëringsregeling, tenzij de programmatie van een nieuwe vestigingsplaats het gevolg is van een overmachtssituatie of een verhuis van een bestaande vestigingsplaats naar een andere of nieuwe vestigingsplaats, en de programmatie van deze vestigingsplaats niet gepaard gaat met een stijging in het aantal leerlingen.

Scholen of vestigingsplaatsen van scholen die uiterlijk op 31 augustus 2026 beschikken over een goedgekeurde programmatie, kunnen die organiseren conform de bepalingen van onderafdeling 4.”.

Art. 92. Artikel 282 van dezelfde codex, gewijzigd bij het decreet van 5 april 2019, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 282. Een schoolbestuur kan een school, vestigingsplaats, opleidingsvorm, type of structuuronderdeel pas afbouwen na overleg met de schoolraad en het bevoegde lokaal comité.

Het schoolbestuur meldt de afbouw, al dan niet vrijwillig, vermeld in het eerste lid, aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten, uiterlijk op 1 maart van het voorafgaande schooljaar. Die termijn geldt als vervalttermijn.

De afbouw, vermeld in het eerste lid, gebeurt geleidelijk, leerjaar na leerjaar te beginnen met het eerste, van de af te bouwen graad of graden in opleidingsvorm 4 en fase of fases in opleidingsvorm 3.

In afwijking van het derde lid kan een afbouw ook niet geleidelijk gebeuren, als de schoolraad en het bevoegde lokaal comité daarmee akkoord gaan en de ouders van de leerlingen geen bezwaar hebben tegen die afbouw.”.

Art. 93. Aan artikel 286, §6, tweede lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014, worden de volgende zinnen toegevoegd: “De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermijn.”.

Art. 94. In artikel 289 van dezelfde codex, het laatst gewijzigd bij het decreet van 7 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 3, tweede lid, 4°, worden de woorden “of één centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in paragraaf 3, tweede lid, 5°, a), worden de woorden “of centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

3° in paragraaf 3, negende lid, wordt de datum “31 maart” vervangen door de datum “30 april”;

4° aan paragraaf 5, tweede lid, worden de volgende zinnen toegevoegd: "De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermijn.";

5° in paragraaf 7 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

"Een programmatie waarover de Vlaamse Regering beslist, wordt bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap aangevraagd uiterlijk op 30 november van het voorafgaande schooljaar. Die aanvraagtermijn geldt als vervaltermijn. De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april van het voorgaande schooljaar na advies van de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap, de Vlaamse Onderwijsraad en in geval van een structuuronderdeel met dubbele finaliteit of finaliteit arbeidsmarkt: de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen. Die beslissingstermijn geldt als ordetermijn. De motivering van de voormelde aanvraag en de voormelde beslissing houden rekening met de cumulatieve criteria, vermeld in artikel 178, vijfde lid, voor niet-duale structuuronderdelen en voor duale structuuronderdelen."

Art. 95. Aan artikel 290/1, §2, tweede lid, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 21 maart 2014, worden de volgende zinnen toegevoegd: "De Vlaamse Regering beslist uiterlijk op 30 april. Die beslissingstermijn geldt als ordetermijn."

Art. 96. In artikel 295, eerste lid, van dezelfde codex, vervangen bij het decreet van 17 mei 2024, wordt de zinsnede ", het deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 97. In artikel 335, eerste lid, van dezelfde codex wordt de zinsnede ", het deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven.

Art. 98. In artikel 357/2 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede ", een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs" opgeheven;

2° in punt 5° wordt de zinsnede "de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en," opgeheven.

Art. 99. In deel V/1, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt het opschrift van titel 4 vervangen door wat volgt:

"Titel 4. Programmatie en rationalisatie".

Art. 100. In artikel 357/8 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en vervangen bij het decreet van 7 juli 2023 en gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt paragraaf 2 opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"§2. Artikel 199 is van toepassing op de rationalisatienorm van een duaal structuuronderdeel dat georganiseerd wordt door een school van voltijds gewoon secundair onderwijs. Artikel 199, §1 en 2 zijn van toepassing op een duaal structuuronderdeel dat georganiseerd wordt door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen."

Art. 101. Artikel 357/25 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, vervangen bij het decreet van 10 juni 2022 en gewijzigd bij het decreet van 19 april 2024, wordt vervangen door wat volgt:

“Uitsluitend voor de subsidiëring in de vorm van personeelsomkadering van duale structuuronderdelen als voltijds secundair onderwijs, georganiseerd door een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, gelden de berekeningsmodaliteiten van het gewoon voltijds secundair onderwijs.”.

Art. 102. In artikel 357/26 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en gewijzigd bij het decreet van 10 juni 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “deeltijds beroepssecundair onderwijs” vervangen door de woorden “gewoon secundair onderwijs”;

2° het tweede lid wordt vervangen door wat volgt:

“Voor de vaststelling van de subsidiëring van duale structuuronderdelen georganiseerd door centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen worden de regelmatige leerlingen geteld op de eerste lesdag van februari van het voorafgaand schooljaar.”;

3° in het vierde lid worden de derde en vierde zin opgeheven.

Art. 103. In artikel 357/27 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zinsnede “, zoals respectievelijk bepaald in of krachtens deze codex en het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap” wordt vervangen door de woorden “zoals bepaald in of krachtens deze codex”;

2° de woorden “of een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” worden telkens opgeheven.

Art. 104. In deel V/1 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 18 juli 2025, wordt titel 11, die bestaat uit artikel 357/32 tot en met artikel 357/36, opgeheven.

Art. 105. In artikel 357/37 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, wordt de zinsnede “door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en” opgeheven.

Art. 106. In artikel 357/38 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede „, een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs” opgeheven;

2° in punt 4° wordt de zinsnede “de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en,” opgeheven.

Art. 107. Artikel 357/52 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 maart 2018 en gewijzigd bij de decreten van 10 juni 2022 en 19 april 2024, wordt vervangen door wat volgt:

“Uitsluitend voor de financiering of subsidiëring in de vorm van personeelsomkadering van aanloopstructuuronderdelen als voltijds secundair onderwijs, georganiseerd door centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, gelden de berekeningsmodaliteiten van gewoon voltijds secundair onderwijs.”.

Art. X. In artikel 357/52/1 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 18 juli 2025, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden “zoals respectievelijk bepaald in of krachtens deze codex en het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap” vervangen door de woorden “zoals bepaald in of krachtens deze codex”;

2° een punt 3° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° een aantal lesuren wordt aangewend als uren die geen lesuren zijn in de vorm van trajectbegeleiding en aangeduid worden als “trajectbegeleiding aanloopfase”. De Vlaamse Regering kan voor de voormelde aanwending een minimum bepalen dat kan variëren naargelang van het structuuronderdeel of de groep van structuuronderdelen.”.

Art. 108. In artikel 357/57, tweede lid, 3°, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 november 2018, wordt de zinsnede “de klassenraad in een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en,” opgeheven.

Art. 109. In artikel 357/63, van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 november 2018 en gewijzigd bij de decreten van 3 juli 2020 en 7 juli 2023, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid wordt punt 8° opgeheven;

2° in het vierde lid wordt de datum “31 maart” vervangen door de datum “30 april”.

Art. 110. In deel V/3 van dezelfde codex, ingevoegd bij het decreet van 30 november 2018 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 14 juli 2023, wordt titel 11, die bestaat uit artikel 357/72, opgeheven.

Art. 111. In dezelfde codex wordt een deel V/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“DEEL V/4. Overgangsmaatregelen voor de opheffing van de centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs”.

Art. 112. In dezelfde codex wordt in deel V/4, ingevoegd bij artikel 111, een artikel 357/73 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/73. §1. De centra voor deeltijds onderwijs gaan op in de scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs. Dat gebeurt op de volgende manier:

- 1° de centra voor deeltijds onderwijs die als entiteit verbonden zijn aan een bestaande school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, gaan op in de school voor voltijds onderwijs waaraan ze verbonden zijn;
- 2° de centra voor deeltijds onderwijs die een autonome entiteit zijn, vormen een autonome school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, of gaan op in een bestaande school voor voltijds gewoon secundair onderwijs.

De centra voor deeltijds onderwijs die met toepassing van het eerste lid, 2°, een autonome school voor voltijds gewoon secundair onderwijs worden, kunnen die omvorming doen zonder dat daar een programmatie van een nieuwe school aan voorafgaat, in afwijking van deel IV, titel 1, hoofdstuk 3.

Het schoolbestuur meldt de omvorming, vermeld in het eerste lid, schriftelijk bij de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap uiterlijk op 31 augustus 2027. Bij de voormelde melding worden de volgende documenten gevoegd:

- 1° per betrokken school, het protocol van de onderhandeling ter zake in het bevoegde lokaal comité;
- 2° in voorkomend geval, een uittreksel van het proces-verbaal waaruit blijkt dat de omvorming in overeenstemming is met de afspraken die binnen de scholengemeenschap zijn gemaakt.

§2. De personeelsleden die aangesteld zijn in een centrum voor deeltijds onderwijs dat een autonome entiteit is en dat opgaat in een andere school voor voltijds gewoon secundair onderwijs, conform paragraaf 1, eerste lid, 2°, gaan, al naar gelang het geval ze vastbenoemd of tijdelijk aangesteld zijn in het centrum voor deeltijdsonderwijs, als vastbenoemd of tijdelijk aangesteld personeelslid over naar de school voor voltijds gewoon secundair onderwijs.

Voor de toepassing van het eerste lid komen de tijdelijke personeelsleden in aanmerking die op de laatste effectieve lesdag voor de overname in dienst zijn in het centrum voor deeltijds onderwijs en die voor hun prestaties door de Vlaamse Gemeenschap worden bezoldigd.

De personeelsleden die in het centrum voor deeltijds secundair onderwijs recht hadden op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur conform artikel 21, §3, artikel 21bis, §3, artikel 100quaterdecies of artikel 100quinquiesdecies van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 of conform artikel 23, §3, artikel 23bis, §3, artikel 77bis of artikel 77ter van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd personeel van 27 maart 1991, behouden dat recht nadat het centrum voor deeltijds secundair onderwijs is opgegaan in de school voor voltijds gewoon secundair onderwijs.

De diensten die het personeelslid conform het decreet personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991 of conform het decreet rechtspositie

personeelsleden gesubsidieerd personeel van 27 maart 1991 gepresteerd heeft in een ambt, betrekking, of vak in het centrum voor deeltijds onderwijs, worden geacht ook gepresteerd te zijn in hetzelfde ambt, dezelfde betrekking of hetzelfde vak in de school voor voltijds gewoon secundair onderwijs waarin het centrum voor deeltijds onderwijs opgaat.

Een kandidaatstelling voor een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, die geldt bij de inrichtende macht waartoe het centrum voor deeltijds voor het opgaan behoorde, wordt geacht ook gedaan te zijn bij de inrichtende macht van de school voor voltijds gewoon secundair onderwijs waarin het centrum voor deeltijds onderwijs opgaat.”.

Art. 113. In dezelfde codex wordt in deel V/4, ingevoegd bij artikel 111, een artikel 357/74 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/74. De structuuronderdelen die al georganiseerd zijn in een centrum voor deeltijds onderwijs op 31 augustus 2027, mogen op 1 september 2027 georganiseerd blijven in school voor gewoon voltijds secundair onderwijs waarin het centrum voor deeltijds onderwijs opgaat, conform artikel 357/73, §1, zonder dat daar een programmatie van een structuuronderdeel aan voorafgaat.”.

Art. 114. In dezelfde codex wordt in deel V/4, ingevoegd bij artikel 111, een artikel 357/75 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/75. De leerlingen die in het schooljaar 2026-2027 zijn ingeschreven in een centrum voor deeltijds onderwijs, hebben het recht om vanaf het schooljaar 2027-2028 hun onderwijsloopbaan voort te zetten in de school voor voltijds gewoon secundair onderwijs waarin het centrum voor deeltijds onderwijs opgaat conform artikel 357/73, §1.”.

Art. 115. In dezelfde codex wordt in deel V/4, ingevoegd bij artikel 111, een artikel 357/76 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 357/76. In afwijking van de bepalingen van deel IV, titel 1, hoofdstuk 2, wordt de inkanteling van een centrum voor deeltijds onderwijs in een voltijdse school geacht al op 1 februari 2027 te hebben plaats gevonden voor de berekening van de financiering of subsidiëring in het schooljaar 2027-2028 van de scholen voor voltijds gewoon secundair onderwijs waarin een centrum voor deeltijds onderwijs opgaat, conform artikel 357/73, §1, van deze codex, met uitzondering van de berekening van de financiering of subsidiëring van de levensbeschouwelijke vakken waarvoor 1 oktober 2027 als teldatum geldt.”.

Afdeling 7. Wijzigingen van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013

Art. 116. In artikel II.108, §4, eerste lid, 1°, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 2023, wordt de zinsnede “of deeltijds beroepssecundair onderwijs,” opgeheven.

Afdeling 7. Wijziging van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016

Art. 117. In artikel IV.33, eerste lid, van de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 wordt de zinsnede "de leertijd, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs, het deeltijds beroepssecundair onderwijs," vervangen door de zinsnede "het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs".

Art. 118. In artikel VI.1 van dezelfde codificatie wordt punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° de scholen voor voltijds secundair onderwijs en voor buitengewoon secundair onderwijs;"

Art. 119. In artikel VIII.1., 8°, van dezelfde codificatie, gewijzigd bij het decreet van 4 februari 2022, worden de woorden "ook een autonoom centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en voor wat betreft de opleiding in de leertijd" vervangen door de woorden "voor wat duaal leren en de aanloopfase betreft".

Afdeling 8. Wijziging van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding

Art. 120. In artikel 3 van het decreet van 27 april 2018 betreffende de leerlingenbegeleiding in het basisonderwijs, het secundair onderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding, vervangen bij het decreet van 3 juli 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 2° wordt opgeheven;

2° in punt 3° worden de woorden "de leertijd en" opgeheven.

Afdeling 9. Wijzigingen van het decreet van 5 mei 2023 over leersteun

Art. 121. In artikel 2 van het decreet van 5 mei 2023 over leersteun, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 122. In artikel 5, 14°, van hetzelfde decreet, wordt de zinsnede "een centrum voor deeltijds beroepssecundair onderwijs verstaan alsook een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, wat duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft," vervangen door de zinsnede "een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, wat duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen betreft, verstaan".

Hoofdstuk 3. Slotbepalingen

Afdeling 1. Opheffingsbepaling

Art. 123. Het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, laatst gewijzigd bij het decreet van 28 juni 2024, wordt opgeheven.

Afdeling 2. Inwerkingstredingsbepaling

Art. 124. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2027, met uitzondering van:
1° artikel 8 tot en met 17, artikel 19, artikel 26, 2° en 3°, artikel 43, artikel 68, artikel 71, artikel 72, artikel 74, artikel 75, artikel 91, artikel 92, artikel 93, artikel 94, 3°, 4° en 5°, artikel 95, artikel 104 en artikel 109, die in werking treden op 1 september 2026;
2° artikel 21, 6° en artikel 73, voor wat de tweede en derde graad betreft, artikel 99 en artikel 100, die in werking treden op 1 september 2028.

Brussel, [datum].

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR